

*Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын
2021 оны 02 сарын 04-ны А/16 тоот
тушаалын 1 дүгээр хавсралт*

ИНД - 135

Иргэний Нисэхийн Дүрэм

**Нисдэг тэрэг болон жижиг нисэх онгоцны
арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа**

Иргэний нисэхийн ерөнхий газар

ДҮРМИЙН ТАЙЛБАР

ИНД-135 нь ИНД-119-ийн дагуу олгосон шугамын агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээ эзэмшигч, эсхүл ерөнхий зориулалтын агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээ эзэмшигчийн дараах агаарын хөлөг ашиглан гүйцэтгэж байгаа арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд тавих үйл ажиллагааны шаардлагыг тогтооно:

- (1) арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд IFR-ийн дагуу зорчигч тээвэрлэж байгаа ганц-хөдөлгүүртэй нисэх онгоцноос (SEIFR зорчигч тээврийн үйл ажиллагаа) бусад, шаардлагатай багийн гишүүний суудлаас гадна, 9, эсхүл түүнээс цөөн зорчигчийн суудлын конфигурацитай ба MCTOW нь 5700 кг, эсхүл түүнээс бага жинтэй нисэх онгоц; эсхүл
- (2) нисдэг тэрэг.

Энэ Дүрмийн зорилго нь дараах этгээд болон үйл ажиллагаанд хамааралтай дүрмийг хэрэгжүүлснээр дээрх категорийн агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчид зориулсан дүрмийн стандартыг тогтооход оршино:

- арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд;
- арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээ эзэмшигч;
- арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа хөлгийн дарга;
- агаарын хөлгийн нэмэлт төхөөрөмж, хэрэглэл болон гэрчилгээжүүлэлтийн шаардлага, тодорхойлолт;
- агаарын хөлгийн техник үйлчилгээ;
- багийн гишүүдийн сургалт болон ур чадвар;
- нисэх багийн ажил, амралтын цагийн зохицуулалт.

Энэ Дүрэм нь Иргэний нисэхийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан ИНД-135-ын цахим хувилбар бөгөөд зөвхөн ишлэл хийх зорилгоор хэрэглэнэ. Хүчинтэй ИНД-135, түүний нэмэлт, өөрчлөлтийн хуулбарыг ИНЕГ-аас, эсхүл www.mcaa.gov.mn веб сайтаас татаж авах боломжтой.

Мэдээлэл

Гишүүн улсуудын иргэний нисэхийн Дүрмийг сайжруулах замаар иргэний нисэхийн салбарт нэгдсэн нэг Дүрмийн зохицуулалтад шилжих Олон улсын иргэний нисэхийн байгууллагын 1992 оны 29-р чуулганы А29-3 тогтоолыг хэрэгжүүлэх зорилгоор, Монгол Улс болон Шинэ Зеланд улсын ИНЕГ-ын хооронд 1999 оны 5 сарын 6-нд байгуулсан “Техникийн Хамтын Ажиллагааны Санамж Бичиг”-ийг үндэслэн Монгол Улсын Иргэний нисэхийн дүрмийг боловсруулсан.

Өөрчлөлтийн түүх**Хүчинтэй огноо**

Анхны боловсруулалт	2003 оны 12 сарын 05
Нэмэлт, өөрчлөлт 1	2005 оны 09 сарын 14
Нэмэлт, өөрчлөлт 2	2006 оны 01 сарын 16
Нэмэлт, өөрчлөлт 3	2006 оны 08 сарын 03
Нэмэлт, өөрчлөлт 4	2010 оны 04 сарын 16
Нэмэлт, өөрчлөлт 5	2011 оны 04 сарын 22
Нэмэлт, өөрчлөлт 6	2013 оны 01 сарын 11
Нэмэлт, өөрчлөлт 7 (Шинэчлэлт)	2021 оны 02 сарын 04

Тэмдэглэл: ИНД-135-ын шинэчлэлтийг монгол, англи хэл дээр, NZ Part 135-ын 2017 оны 10 сарын 30-ны А.23-т үндэслэн боловсруулсан болно.

Гарчиг

А Бүлэг - Ерөнхий зүйл.....	1
135.1. Зорилго	1
135.3. Нэр томъёо болон товчлол	1
135.5. Хууль, дүрэм болон журам.....	1
135.7. Журмын хэрэгжүүлэлт	1
135.9. Багийн гишүүний давуу нөхцөл.....	1
135.11. Нөөц	1
135.13. Зорчигчийн сургалт	2
В Бүлэг - Нислэгийн үйл ажиллагаа	2
135.51. Зорилго	2
135.53. Агаарын хөлгийн НТЧ.....	2
135.55. Нийтлэг хэл.....	2
135.57. Нислэгийн бэлтгэл болон нислэгийн төлөвлөлт	2
135.59. Ослын болон аврах төхөөрөмжийн мэдээлэл.....	3
135.61. Түлш	4
135.63. Бүхээгийн үзлэг шалгалт	4
135.65. Зорчигчдын аюулгүй байдал.....	5
135.67. Нөөц	5
135.69. Агаарын хөлгийн удирдлагад оролцох.....	5
135.71. Нислэгийн бичлэгийн төхөөрөмжид тавих шаардлага	6
135.73. Түлшээр сумлах болон түлш юүлэх үйл ажиллагаа	6
135.75. Нөөц	7
135.77. Аэродром ашиглах	7
135.79. Нөөц	8
135.81. Ганц-хөдөлгүүртэй агаарын хөлгийн IFR-ийн үйл ажиллагаа	8
135.83. Үйл ажиллагааг хязгаарлах, эсхүл түдгэлзүүлэх	8
135.85. VFR нислэгийн минимум өндөр	9
135.87. Усан дээгүүрх нислэг.....	9
135.89. Нөөц	9
135.91. Онцгой нөхцөлийн үеийн арга хэмжээний төлөвлөгөө	9
135.93. Шигүү суурьшлын бүс дээгүүрх нислэгийн үйл ажиллагаа	10
135.95. Нисдэг тэрэгний татлагат ачаа	11
С Бүлэг - Үйл ажиллагааны хязгаарлалт болон цаг агаарын шаардлага	11
135.151. Зорилго	11
135.153. Цаг уурын мэдээ	11
135.155. VFR нислэгийн цаг уурын нөхцөл	12
135.157. IFR нислэгийн цаг уурын нөхцөл	13
135.159. IFR нислэгт аэродром ашиглах минима	13
135.159А. Аэродром бүрд ашиглах аэродромын үйл ажиллагааны минима.....	14
135.161. IFR-аар нисэн гарах хязгаарлалт.....	14
135.163. Хөөрөлтийн багасгасан минима	14
135.165. IFR-ийн журам.....	15

D Бүлэг - Үзүүлэлт	15
135.201. Зорилго	15
135.203. Нөөц	15
135.205. ИНД-121 D Бүлгийн хэрэгжүүлэлт	15
135.207. Нисэх онгоцны ерөнхий үзүүлэлт	16
135.209. Хөөрөлтийн зай (FAR Part 23 энгийн категори, эсхүл SFAR 23)	16
135.211. ХБЗ-ны гадаргуу болон налууг засаж тооцох хүчин зүйл	16
135.213. IFR нислэгийн нисэх онгоцны хөөрөлтийн үеийн нислэгийн аюулгүй зам	17
135.215. Хөдөлгүүр ажиллагаагүй үеийн градиент болон хурдны нуруалтыг засаж тооцох	18
135.217. Нислэгийн замд эрсдэлтэй хөдөлгүүр ажиллагаагүй болох	19
135.219. Нислэгийн зам дагуух 90 минутын хязгаарлалт	19
135.221. Нисэн очих болон бэлтгэл аэродромд буултын үед өндөр авах	20
135.223. Хуурай ХБЗ-ны буултын зай	21
135.225. Нойтон болон тунадастай ХБЗ-ны буултын зай	22
135.227. Огцом ойртолт болон богино зайд буулт үйлдэх арга техник	22
135.228. FAR Part 23 коммютер категори болон SFAR 41 нисэх онгоц	23
135.229. Хөөрөлтийн зай (FAR Part 23 коммютер категори, эсхүл SFAR 41, эсхүл FAR Part 135 App.A)	23
135.231. Хөөрөлтийн үеийн нислэгийн аюулгүй зам	23
135.233. ХБЗ-ны буултын зай	25
E Бүлэг - Жин ба төвлөрөлт	26
135.301. Зорилго	26
135.303. Бараа, зорчигч болон тээшний жин	26
135.305. Агаарын хөлгийн ачааллын хязгаарлалт	27
F Бүлэг - Хэрэглэл болон төхөөрөмж	27
135.351. Зорилго	27
135.353. Ерөнхий зүйл	27
135.355. Суудал болон даруулга	28
135.357. Нэмэлт хэрэглэл	28
135.359. Шөнийн нислэг	28
135.361. Хэрэглэлийн нислэгийн дүрэм	28
135.363. Ослын төхөөрөмж	29
135.365. Нөөц	29
135.367. Бүхээгийн дуу чимээ бичигч (CVR)	29
135.369. Нислэгийн өгөгдөл бичигч (FDR)	29
135.371. Нэмэлт байрлал заах хэрэгсэл (Additional attitude indicator)	29
G Бүлэг. Техник үйлчилгээ	30
135.401. Зорилго	30
135.402. Техник үйлчилгээний сонголт	30
135.403. НТЧ-ын үүрэг хариуцлага	31
135.405. Нөхцөлөөр хянах техник үйлчилгээний хөтөлбөр	31
135.407. Нөөц	31
135.409. Нөөц	31

135.411.	Нөөц	31
135.413.	Нөөц	31
135.415.	Техник үйлчилгээний дүгнэлт	31
Н Бүлэг - Багийн гишүүдэд тавих шаардлага		33
135.501.	Зорилго	33
135.503.	Нисэх багийг ажил үүрэгт томилох	33
135.505.	Хөлгийн даргын маягийн туршлага хуримтлуулах зөөлтийн нислэг	33
135.507.	Нөөц	35
135.509.	IFR-ийн нисгэгчийн туршлагад тавих шаардлага	35
135.511.	Минимум нисэх баг	35
I Бүлэг - Сургалт		36
135.551.	Зорилго	36
135.553.	Ерөнхий зүйл	36
135.555.	Сургалтын бүртгэл	37
135.557.	Багийн гишүүний танилцах сургалт	37
135.559.	Багийн гишүүний шилжих сургалт	37
135.561.	Багийн гишүүний давтан сургалт	38
135.563.	Зорчигч тээвэрлэж байгаа үед гүйцэтгэхийг зөвшөөрдөггүй маневр	38
135.565.	Нисэх багийн сургалтын хөтөлбөр	38
135.567.	Нисэх багийн гишүүний багшийн мэргэшил	39
J Бүлэг. Багийн гишүүдийн ур чадварт тавих шаардлага		39
135.601.	Зорилго	39
135.603.	Ерөнхий зүйл	39
135.605.	Шалгагч-нисгэгчийн мэргэшил	40
135.607.	Нисэх багийн гишүүдийн ур чадварын үнэлгээ	40
135.609.	Нөөц	41
135.611.	[Хүчингүй]	41
135.613.	Ур чадварын болон шалгалтын бүртгэл	41
К Бүлэг - Нисэх багийн ажил, амралтын цагийн зохицуулалт		42
135.801.	Зорилго	42
135.803.	Үйл ажиллагаа эрхлэгчийн үүрэг хариуцлага	42
135.805.	Нисэх багийн гишүүний үүрэг хариуцлага	43
L Бүлэг - Заавар, бүртгэлийн дэвтэр болон бүртгэл		44
135.851.	Зорилго	44
135.853.	Үйл ажиллагааны мэдээлэл	44
135.855.	Бүхээгт авч явах баримт бичиг	44
135.857.	Нислэгийн бүртгэлийн дэвтэр	44
135.859.	Хадгалах хугацаа	45
Хавсралт А - Нөөц		45
Хавсралт В - Хэрэглэл болон төхөөрөмжийн НТЧ-ын загварын стандарт		46
В.1.	Нөөц	46
В.2.	Нөөц	46
В.3.	Бүхээгийн дуу чимээ бичигч (CVR)	46

В.4.	Нислэгийн өгөгдөл бичигч (FDR)	46
Хавсралт С - Хөөрч, буух зурвас.....		48
С.1.	ХБЗ-ны минимум өргөн	48
Хавсралт D - ХБЗ-ны буултын зайн үнэлгээ		50
D.1.	Хуурай ХБЗ-ны зөвшөөрөгдсөн буултын зайн үнэлгээ.....	50
D.2.	Нойтон, эсхүл тунадастай ХБЗ-ны зөвшөөрөгдсөн буултын зайн үнэлгээ	50
D.3.	TALPA журам	51

А Бүлэг - Ерөнхий зүйл

135.1. Зорилго

Энэ Дүрэм нь дараах агаарын хөлгөөр гүйцэтгэх агаарын тээврийн үйл ажиллагаа болон тусгай зориулалтын нисэхийн үйл ажиллагааны зохицуулалтын шаардлагыг тогтооно:

- (1) SEIFR-ийн зорчигч тээврийн үйл ажиллагаанд ашигладаг байхаас бусад тохиолдолд, шаардлагатай багийн гишүүний суудлаас гадна 9, эсхүл түүнээс цөөн зорчигчийн суудлын конфигурацитай ба MCTOW нь 5700 кг, эсхүл түүнээс бага жинтэй нисэх онгоц;
- (2) нисдэг тэрэг.

135.3. Нэр томьёо болон товчлол

Энэ Дүрэмтэй холбоотой нэр томьёо болон товчлол нь ИНД-ийн нэр томьёоны тайлбарт багтсан.

135.5. Хууль, дүрэм болон журам

ИНД-119-ийн дагуу олгосон шугамын агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээ, эсхүл ерөнхий зориулалтын агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээ (цаашид “АТ-ийн гэрчилгээ” гэх) эзэмшигч нь гэрчилгээ эзэмшигчийн бүх үндсэн ажилтан, эсхүл гэрээт ажилтнууд иргэний нисэхийн хууль, иргэний нисэхийн дүрэм болон гэрчилгээ эзэмшигчийн Ерөнхий зааварт заасан журамтай танилцсан болохыг бататгана.

135.7. Журмын хэрэгжүүлэлт

Арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд нь АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигчийн Ерөнхий зааварт заасан холбогдох журам нь тухайн гэрчилгээгээр зөвшөөрсөн үйл ажиллагаатай тохирч байгааг бататгана.

135.9. Багийн гишүүний давуу нөхцөл

Хэрэв багийн гишүүн I, эсхүл J Бүлгийн дагуу шаардсан тест, нислэгийн шалгалт, эсхүл үнэлгээг шаардлагатай хугацаанаас нь өмнө 60 хоногийн дотор тухайн тест, нислэгийн шалгалт өгсөн, эсхүл үнэлгээ хийлгэсэн бол, багийн гишүүнийг тухайн тест, нислэгийн шалгалт, эсхүл үнэлгээг шаардсан хугацаанд нь хийлгэсэнд тооцно.

135.11. Нөөц

135.13. Зорчигчийн сургалт

Тусгай зориулалтын нисэхийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд нь ИНД-91.211-д заасан шаардлага дээр нэмж, тухайн нислэгийн үйл ажиллагааны шинж чанартай холбоотой аюулгүй байдлын болон онцгой нөхцөлийн журмын талаар нэмэлт зааварчилгаа, эсхүл сургалтыг зорчигч бүр авсан болохыг бататгана.

В Бүлэг - Нислэгийн үйл ажиллагаа**135.51. Зорилго**

Энэ Бүлэг нь арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны зохицуулалтын шаардлагыг тогтооно.

135.53. Агаарын хөлгийн НТЧ

(а) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд агаарын тээврийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа агаарын хөлгийг хүчинтэй стандарт категорийн НТЧ-ын гэрчилгээтэй болохыг бататгана.

(б) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тусгай зориулалтын нисэхийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхэд ашигладаг агаарын хөлөг дараах шаардлага хангасан болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) хүчинтэй стандарт категорийн НТЧ-ын гэрчилгээтэй байх; эсхүл
- (2) хүчинтэй хязгаарлалттай категорийн НТЧ-ын гэрчилгээтэй байх, хэрэв агаарын хөлгийн нислэгийн заавар нь тухайн үйл ажиллагааг гүйцэтгэхийг зөвшөөрдөг бол.

135.55. Нийтлэг хэл

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах шаардлагыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) багийн бүх гишүүн нь нийтлэг нэг хэлээр харилцан ойлголцох чадвартай байх ба нэгээс доошгүй нисэх багийн гишүүн нь тухайн нислэгийн үйл ажиллагааг гүйцэтгэхэд шаардлагатай хэлээр харилцан ойлголцох чадвартай байх;
- (2) нислэгийн үйл ажиллагааны бүх ажилтан нь гэрчилгээ эзэмшигчийн Ерөнхий зааврын тэдэнд хамааралтай хэсэг болон нислэгийн заавар бичигдсэн хэлээр уншиж, ойлгох чадвартай байх.

135.57. Нислэгийн бэлтгэл болон нислэгийн төлөвлөлт

(а) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд гүйцэтгэж байгаа арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны хувьд, төлөвлөсөн үйл ажиллагааг гүйцэтгэхэд шаардлагатай бүх мэдээлэл хөлгийн даргад бэлэн байдаг болохыг бататгах үүрэгтэй.

(b) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд гүйцэтгэх дараах нислэгийн үйл ажиллагааны өмнө тухайн нислэгийн төлөвлөгөөг бэлтгэж байгаа үйл ажиллагааны төрөлд тохирсон ИНД-91.307(с), эсхүл 91.407-гийн шаардлага хангасан ба хэрэв хөлгийн дарга тухайн нислэгийн төлөвлөгөөг биечлэн бэлдээгүй бол төлөвлөсөн үйл ажиллагааны өмнө хөлгийн даргад нислэгийн төлөвлөгөөний агуулгыг танилцуулдаг болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) агаарын тээврийн үйл ажиллагаа;
- (2) бөглүү аэродроомоос, эсхүл аэродром руу зорчигч, эсхүл бараа тээвэрлэх тусгай зориулалтын нисэхийн үйл ажиллагаа.

(c) Тухайн нислэгийн гүйцэтгэлээс шалтгаалан буулт үйлдэхээр төлөвлөсөн дараагийн аэродромын SARTIME-ийг өөрчилдөг бол, ИНД-91.307(с)-д шаардсан, энэ зүйлийн (b)-гийн дагуу бэлтгэдэг VFR нислэгийн төлөвлөгөө нь хэд хэдэн нислэгийн замын сегментээс бүрдэж болно.

(d) Холбоо барих боломжгүй аэродром руу VFR-ийн дагуу арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэх АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны өмнө дараах шаардлагыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) энэ зүйлийн (b)-д шаардсан нислэгийн төлөвлөгөө нь НХҮ-ний нэгжтэй дараагийн холбоо тогтоох SARTIME-ийг багтаасан байх; эсхүл
- (2) тухайн үйл ажиллагааг ИНД-119.73(b), эсхүл ИНД-119.121(b)-гийн дагуу нислэг дагах хяналтын үйлчилгээгээр хангах тохиолдолд, нислэг дагах хяналтын үйлчилгээ үзүүлж байгаа тухайн этгээд нь холбоо эргэн тогтоох хугацааг тодорхойлдог байх.

(e) Энэ зүйлийн (f)-д зааснаас бусад тохиолдолд, АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь энэ зүйлийн (b)-д шаардсан нислэгийн төлөвлөгөөг холбогдох НХҮ-ний нэгжид хүргүүлсэн болохыг бататгах үүрэгтэй.

(f) ИНД-91.307(a)(1)-д шаардсанаас бусад тохиолдолд, нислэгийн төлөвлөгөөг НХҮ-ний нэгжид хүргүүлэх шаардлагагүй, хэрэв:

- (1) арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа нь VFR нислэг бол;
- (2) тухайн үйл ажиллагааг ИНД-119.73, эсхүл ИНД-119.121-ийн дагуу нислэг дагах хяналтын үйлчилгээгээр хангадаг бол;
- (3) ИНД-119.73(b), эсхүл ИНД-119.121(b)-гийн шаардлагыг хангасан бол;
- (4) хөлгийн дарга НХҮ-ний холбогдох радио холбооны давтамжийг байнга сонсож, хянадаг бол.

(g) ИНД-91.307(a) болон ИНД-91.407(a)(1)-ийг үл харгалзан, энэ зүйлийн (e)-гийн дагуу НХҮ-ний нэгжид хүргүүлэх шаардлагатай нислэгийн төлөвлөгөөг АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч хүргүүлж болох ба хөлгийн дарга тухайн нислэгийн төлөвлөгөөний агуулгыг мэддэг байх үүрэгтэй.

135.59. Ослын болон аврах төхөөрөмжийн мэдээлэл

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь, онцгой нөхцөлийн үед авран туслах албатай шуурхай холбоо барих зорилгоор агаарын хөлөгтөө тээвэрлэж байгаа ослын болон аврах төхөөрөмжийн мэдээллийг бэлэн байлгана.

(b) Эргээс 18 км-ээс (10 nm) хол зайтай үйлддэг арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд, энэ зүйлийн (a)-д шаардсан мэдээлэл нь дараах мэдээллийг багтаасан байна:

- (1) аврах завины тоо, өнгө болон төрөл;
- (2) пиротехникийн эд зүйл агуулсан эсэх;
- (3) эмнэлгийн яаралтай тусламжийн болон цэвэр усны хангамжийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл;
- (4) ослын зөөврийн радио төхөөрөмжийн төрөл ба ажиллах давтамж.

135.61. Түлш

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нислэгийн төлөвлөлт болон нислэгийн замын дагуух дахин төлөвлөлт хийх зорилгоор тухайн төлөвлөсөн нислэгийн хазайлтыг нөхөх нөөцийг багтаасан, төлөвлөсөн үйл ажиллагаандаа хангалттай түлшийг тухайн агаарын хөлөг тээвэрлэж байгааг бататгах түлшний бодлогыг хэрэгжүүлсэн байна.

(b) Түлшний бодлого нь түлшний төлөвлөлтийн шаардлагыг дараах мэдээлэлд үндэслэсэн болохыг бататгана:

- (1) тухайн агаарын хөлгийн маягийн гэрчилгээнд заасан үзүүлэлтэд нийцсэн бөгөөд үйлдвэрлэгчийн зааварт агуулагдсан, эсхүл түүнээс гаргаж авсан журам, хүснэгт болон график;
- (2) тухайн төлөвлөсөн нислэг үйлдэх үйл ажиллагааны нөхцөл.

(c) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь үйл ажиллагаанд шаардлагатай, хэрэглэх боломжит түлшний тооцоонд дараах хүчин зүйлийг тооцдог болохыг бататгана:

- (1) явгалах түлш (taxi fuel);
- (2) аяллын түлш (trip fuel);
- (3) дараах түлшнээс бүрдсэн нөөц түлш (reserve fuel);
 - (i) хазайлтыг нөхөх түлш (contingency fuel);
 - (ii) бэлтгэл аэродромын түлш (alternate fuel), хэрэв бэлтгэл аэродром шаардлагатай бол;
 - (iii) үлдэгдэл-нөөц түлш (final-reserve fuel);
 - (iv) нэмэлт түлш (additional fuel), хэрэв тухайн үйл ажиллагааны төрөлд шаардлагатай бол.
- (4) хэрэв хамааралтай бол, нислэгийн замын дагуу дахин төлөвлөлт хийхэд шаардлагатай түлш.

(d) Арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны нислэгийн төлөвлөлт, эсхүл нислэгийн замын дагуух дахин төлөвлөлт хийж байгаа этгээд нь энэ зүйлийн (a)-д шаардсан түлшний бодлогыг дагаж мөрдөнө.

135.63. Бүхээгийн үзлэг шалгалт

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны хувьд, онцгой нөхцөлийн журмыг багтаасан, тухайн үйл ажиллагааны журмыг хамарсан бүхээгийн шалгах-хуудсыг нисэх багийн гишүүд ашиглахад бэлэн байгааг бататгана.

(b) Арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд нь онцгой нөхцөлийн журмыг багтаасан, агаарын хөлгийн нислэгийн зааврын дагуу тухайн агаарын хөлгийн үйл ажиллагааны журмыг хамарсан бүхээгийн үзлэг шалгалт хийх арга барилыг тогтоож, түүнийг ашиглана.

135.65. Зорчигчдын аюулгүй байдал

(a) Арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд нь дараах шаардлагыг бататгана:

- (1) согтууруулах ундаа, эсхүл эмийн бодисын нөлөөнд байгаа, эсхүл тухайн агаарын хөлөг, эсхүл түүнд байгаа хүмүүсийн аюулгүй байдалд аюултай байж болох бүдүүлэг авир гаргасан зорчигчийг агаарын хөлөгт суулгахаас татгалздаг, эсхүл шаардлагатай тохиолдолд буулгадаг байх;
- (2) хөгжлийн бэрхшээлтэй зорчигчдыг онцгой нөхцөл үүссэн тохиолдолд, тусламж үзүүлэх болон тохиромжтой суудлын байрлалд хуваарилан зохих ёсоор асран халамжилдаг байх;
- (3) харгалзагчтай зорчигч нь бусад зорчигчид, эсхүл агаарын хөлөгт аюул учруулахгүй байх зорилгоор гэрчилгээ эзэмшигчийн Ерөнхий зааварт заасан журмын дагуу тэднийг тээвэрлэх урьдчилсан зохицуулалт хийдэг байх;

(b) Энэ зүйлийн (a)(1)-ийг үл харгалзан, тухайн нислэгийн үйл ажиллагааг эрэн хайх, авран туслах, эсхүл түргэн тусламжийн зорилгоор гүйцэтгэж байгаа үед согтууруулах ундаа, эсхүл эмийн бодисын нөлөөнд байгаа, эсхүл агаарын хөлөг, эсхүл түүний бүхээгт байгаа хүмүүсийн аюулгүй байдалд аюултай байж болох бүдүүлэг авир гаргаж байгаа зорчигчийг үйл ажиллагаа эрхлэгч агаарын хөлөг болон түүний бүхээгт байгаа хүмүүст учруулах эрсдэлийг багасгах боломжит арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн тохиолдолд тээвэрлэж болно.

135.67. Нөөц

135.69. Агаарын хөлгийн удирдлагад оролцох

(a) Энэ зүйлийн (b)-д зааснаас бусад тохиолдолд, аливаа этгээд арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн удирдлагад оролцохгүй байх үүрэгтэй.

(b) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараахаас бусад этгээдийг арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн удирдлагад оролцохыг зөвшөөрдөггүй болохыг бататгах зорилгоор боломжит арга хэмжээ үүрэгтэй:

- (1) нисэх багийн гишүүн; эсхүл
- (2) Даргын эрх бүхий дараах төлөөлөгч:
 - (i) гэрчилгээ эзэмшигчийн болон хөлгийн даргын зөвшөөрөлтэй;
 - (ii) шаардлагатай ажил үүрэг гүйцэтгэж байгаа.

135.71. Нислэгийн бичлэгийн төхөөрөмжид тавих шаардлага

(a) ИНД-135.367-д **CVR**-ыг шаардсан тохиолдолд, нисэх багийн гишүүн нь дараах шаардлагыг бататгана:

- (1) хөдөлгүүр асаахын өмнөх шалгах-хуудсыг уншиж эхлэхээс нислэгийн дараах төгсгөлийн шалгах-хуудсыг уншиж дуусах хүртэл тасралтгүй ажилладаг байх;
- (2) хэрэв тухайн нисдэг тэрэг нь гар, эсхүл маскны микрофон болон чихэвчний микрофоноос хүлээж авах тасалддаггүй аудио дохиог бичихээр тоноглогдсон бол, тухайн гар микрофоныг 3000 м-ээс (10 000 ft) доош түвшинд ашигладаг байх;
- (3) хэрэв CVR-ийн бичлэг арилгах үйлдлийг ашигладаг бол зөвхөн сүүлчийн бичлэгийн 30 минутаас өмнө бичигдсэн мэдээллийг устгадаг, эсхүл бусад хэлбэрээр арилгадаг байх.

(b) ИНД-135.369-т **FDR**-ыг шаардсан тохиолдолд, нисэх багийн гишүүн нь дараах шаардлагыг бататгана:

- (1) тухайн нисдэг тэрэг хөөрөлт эхлэхээс буулт үйлдэж дуусах хүртэл хугацаанд тасралтгүй ажилладаг байх;
- (2) нислэгийн цикл бүрийн дараа, тухайн нисдэг тэрэг 10-аас доошгүй цагийн нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэх хүртэл бүх бичигдсэн өгөгдлийг хадгалдаг байх;
- (3) нислэгийн бичлэгийн төхөөрөмж, эсхүл нислэгийн бичлэгийн төхөөрөмжийн системд шалгалт хийх зорилгоор 1-ээс дээш цагийн бичигдсэн өгөгдлийг арилгадаггүй байх;
- (4) энэ зүйлийн (b)(3)-ын дагуу хийсэн арилгах үйлдэл нь:
 - (i) тест хийх үед хадгалагдсан хамгийн эхэнд бичигдсэн өгөгдөл байх;
 - (ii) холбогдох техник үйлчилгээний баримт бичигт тэмдэглэгдсэн байх.

135.73. Түлшээр сумлах болон түлш юүлэх үйл ажиллагаа

(a) ИНД-91.15(3)-ыг үл харгалзан, ИНД-119-ийн дагуу олгосон АТ-ийн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд нь, хэрэв гэрчилгээ эзэмшигчийн Ерөнхий зааварт заасан журмын дагуу аюулгүй байдлын болон нүүлгэн шилжүүлэх анхааруулах арга хэмжээ авсан болохыг тухайн агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд бататгасан бол, аливаа этгээдийг агаарын хөлөгт суулгаж байхад, бүхээгт байхад, эсхүл буулгаж байх үед 3.1C, эсхүл 3.1D ангиллын шатамхай шингэнээр агаарын хөлгийг сумлах, эсхүл юүлэх үйл ажиллагааг гүйцэтгэж болно.

(b) ИНД-119-ийн дагуу олгосон АТ-ийн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд нь дараах тохиолдолд 1, эсхүл түүнээс олон татах хүчний төхөөрөмж ажиллаж байх үед 3.1C, эсхүл 3.1D ангиллын шатамхай шингэнээр агаарын хөлгийг сумлах, эсхүл юүлэх үйл ажиллагааг гүйцэтгэж болно, хэрэв:

- (1) тухайн этгээд гэрчилгээ эзэмшигчийн Ерөнхий зааварт заасан журмын дагуу аюулгүй байдлын болон агаарын хөлгийн нүүлгэн шилжүүлэх анхааруулах арга хэмжээг авсан болохыг бататгадаг бол;

- (2) түлшээр сумлах, эсхүл түлш юүлэх үйл ажиллагааны бүх асуудлыг хөлгийн дарга хариуцдаг бол.

135.75. Нөөц

135.77. Аэродром ашиглах

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах шаардлага хангаагүй аэродромыг тухайн эзэмшигчийн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа нисэх онгоцны хөөрөлт, эсхүл буулт үйлдэхэд ашигладаггүй болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) тухайн аэродромын бодит үзүүлэлт, саадыг хязгаарлах гадаргуу болон ил харааны туслах хэрэгсэл, тэмдэглэгээ нь дараах шаардлагыг хангасан байх:
 - (i) ашиглаж байгаа нисэх онгоцны үзүүлэлтэд тохирсон байх;
 - (ii) ашиглах цаг уурын минима-д нийцсэн байх;
- (2) хэрэв тухайн үйл ажиллагаа нь 2007 оны 7 сарын 12-ноос хойш Монгол Улсаас, эсхүл Монгол Улс руу болон Монгол Улсын гадна гүйцэтгэж байгаа тогтмол агаарын тээврийн үйлчилгээ бол:
 - (i) үйл ажиллагаандаа ашигладаг, Монгол Улс доторх аэродромын ХБЗ нь ИНД-139 Хавсралт А.1-ийн шаардлагын дагуу тухайн ХБЗ-ны төгсгөлд RESA-тай байх; эсхүл
 - (ii) хэрэв тухайн ХБЗ нь энэ зүйлийн (a)(2)(i)-д шаардсан RESA-гүй бол, гэрчилгээ эзэмшигч нь 2011 оны 12 сарын 12-ноос хойш гүйцэтгэх үйл ажиллагаандаа нисэх онгоцны хөөрөлт болон буултын үзүүлэлтийг тооцохдоо тухайн ХБЗ-ны хувьд 90 м-тэй дүйцэх RESA-г ХБЗ-ны талбайн даван гүйж гарах төгсгөлд байхаар зарлагдсан зайг багасгаж тооцдог болохыг бататгах үүрэгтэй;
 - (iii) үйл ажиллагаандаа ашигладаг, Монгол Улсын гаднах аэродромын ХБЗ нь ХБЗ-ны даван гүйж гарах төгсгөлийг 150 м-ээс доошгүй уртасгасан RESA-тай байх, эсхүл Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц, дүйцэх инженерингийн үндэслэлтэй бүтээгдсэн байх; эсхүл
 - (iv) хэрэв ХБЗ нь RESA-гүй, эсхүл энэ зүйлийн (a)(2)(iii)-т шаардсантай дүйцэхээр бүтээгдээгүй бол, гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн нисэх онгоцны хөөрөлт болон буултын үзүүлэлтийг тооцохдоо тухайн ХБЗ-ны хувьд энэ зүйлийн (a)(2)(iii)-т шаардсантай дүйцэх RESA-тай ХБЗ-ны даван гүйж гарах төгсгөлд байхаар зарлагдсан зайг багасгаж тооцдог болохыг бататгах үүрэгтэй.

(b) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь агаарын тээврийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа хэлипортыг ИНД-91-ийн холбогдох шаардлага хангаж байгааг бататгах үүрэгтэй.

(c) Хэрэв АТ-ийн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд үйл ажиллагаа гүйцэтгэдэг нисэх онгоц нь Монгол Улсын АIP-аар зарлан мэдээлээгүй аэродром ашигладаг бол, АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах мэдээллийг агуулсан бүртгэлийг байнга хөтлөх үүрэгтэй:

- (1) тухайн аэродромын өгөгдөл;

- (2) аэродромын нөхцөл нь үйл ажиллагаанд аюулгүй болохыг бататгах журам;
- (3) аврах төхөөрөмжийг багтаасан шаардлагатай төхөөрөмжийн нөхцөл нь тухайн үйл ажиллагаанд аюулгүй болохыг бататгах журам;
- (4) тухайн аэродромыг ашиглах хязгаарлалтын дэлгэрэнгүй мэдээлэл.

(d) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь, тухайн эзэмшигчийн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд өдрийн цагаар VFR-аар үйл ажиллагаанд ашигладаг нисэх онгоцыг дараахаас бусад тохиолдолд буулт, эсхүл хөөрөлт үйлдэх зорилгоор аливаа талбайг ашигладаггүй болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) ашиглаж байгаа ХБЗ нь:
 - (i) нисэх онгоцны гадна үндсэн дугуй хоорондын зайнаас 2 дахинаас доошгүй өргөнтэй байх;
 - (ii) ашиглаж байгаа нисэх онгоц хөөрөлт болон буулт үйлдэхэд овон товонгүй, хангалттай урт гадаргуутай байх;
- (2) ашиглаж байгаа ХБЗ-ыг хүрээлсэн ХБЗ-ны талбайн өргөн нь тухайн нисэх онгоцны далавчны уртаас 2,5 дахинаас доошгүй, эсхүл 30 м-ийн аль их өргөнтэй байх.

(e) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь энэ зүйлийн (d)-гийн дагуу үйл ажиллагаанд ашигладаггүй нисэх онгоц, дараах шаардлага хангаагүй талбайг буулт, эсхүл хөөрөлт үйлдэхэд ашигладаггүй болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) ашиглаж байгаа нисэх онгоцны аэродромын хяналтын кодыг (ARC) Хавсралт С, Хүснэгт 1-д зааснаар тогтоодог байх;
- (2) ХБЗ-ны өргөн нь Хавсралт С, Хүснэгт 2-ын нисэх онгоцны кодын дугаараар тогтоосон өргөнөөс доошгүй байх;
- (3) ашиглаж байгаа ХБЗ-ны хувьд, ХБЗ-ны талбайн минимум өргөнийг ИНД-139 Хавсралт С, Хүснэгт С-1-д зааснаар тогтоодог байх.

(f) Энэ зүйлийн (d) болон (e)-г үл харгалзан, АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нисэх онгоцны маягийн хувьд, энэ зүйлийн (d), эсхүл (e)-д шаардсанаас бага минимум өргөнтэй ХБЗ-ыг дараах тохиолдолд ашиглаж болно, хэрэв:

- (1) гэрчилгээжсэн шалгах нислэгээр тогтоосон ХБЗ-ны бага минимум өргөн нь тухайн нисэх онгоцны нислэгийн зааварт заагдсан бол; эсхүл
- (2) ХБЗ-ны бага минимум өргөн нь Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц бол.

135.79. Нөөц

135.81. Ганц-хөдөлгүүртэй агаарын хөлгийн IFR-ийн үйл ажиллагаа

Аливаа этгээд нь ганц-хөдөлгүүртэй агаарын хөлгөөр IFR-ийн дагуу зорчигч тээвэрлэн арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхгүй.

135.83. Үйл ажиллагааг хязгаарлах, эсхүл түдгэлзүүлэх

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь үйл ажиллагааны аюулгүй байдалд аливаа аюултай нөхцөл байгааг мэдсэн даруйд тухайн аюулыг зайлуулах хүртэл үйл ажиллагаагаа шаардлагатай байдлаар хязгаарлана, эсхүл түр зогсооно.

135.85. VFR нислэгийн минимум өндөр

(a) ИНД-91.311(с) нь агаарын тээврийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа агаарын хөлгийн даргад хамаарахгүй.

(b) ИНД-91.311(с)(4)-ийг үл харгалзан, тусгай зориулалтын нисэхийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа агаарын хөлгийн дарга, хэрэв тухайн үйл ажиллагааг бүрэн гүйцэд хийж гүйцэтгэхэд шаардлагатай бол хүн, хөлөг онгоц, тээврийн хэрэгсэл, эсхүл байгууламжаас 150 м-ийн хэвтээ радиусын зайтай газрын гадаргуугаас дээш 150 метрээс (500 ft) доош өндөрт ойртолт үйлдэх, нисэх гарах болон маневрыг дараах тохиолдолд гүйцэтгэж болно, хэрэв хөлгийн дарга:

- (1) үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг тухайн үйл ажиллагаанд оролцож байгаа хувь хүн болон байгууллагатай хамтран бэлтгэсэн бол;
- (2) тухайн үйл ажиллагааг аливаа хүн, эсхүл өмч хөрөнгөд аюул учруулахгүйгээр гүйцэтгэх боломжит арга хэмжээ авсан бол;
- (3) энэ зүйлийн (b)(1)-д шаардсан төлөвлөгөөний дагуу үйл ажиллагаанд оролцож байгаа хувь хүн болон байгууллагад зааварчилгаа өгсөн бол.

135.87. Усан дээгүүрх нислэг

(a) Арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд халин нисэх, эсхүл авторотациар буух зай нь эргээс 18,6 км-ээс (10 nm) хол зайтай бол, дараахаас бусад тохиолдолд усан дээгүүр нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхгүй байх үүрэгтэй:

- (1) тухайн агаарын хөлгийн бүхээгт байгаа бүх хүнийг тээвэрлэхэд хангалттай хүрэлцэхээр тооцоолсон багтаамжтай аврах завьтай тээвэрлэдэг байх;
- (2) зорчигч бүр аврах хэрэгсэл өмссөн байх.

(b) Ганц-хөдөлгүүртэй нисдэг тэргээр арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд дараахаас бусад тохиолдолд, авторотациар буух зай нь эргээс 18,6 км-ээс (10 nm) хол байх зайд усан дээгүүр нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхгүй байх үүрэгтэй:

- (1) тухайн нисдэг тэргийг ажиллагаатай хөвөгч хэрэгслээр тоногдсон байх; эсхүл
- (2) зорчигч бүр тусгай хамгаалах хувцас өмссөн байх.

(c) Олон-хөдөлгүүртэй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгч нь энэ зүйлийн (a)(2)-ын шаардлагын оронд, зорчигч бүр суудлаасаа авч хэрэглэхэд боломжтой байрлалд аврах хэрэгслийг бэлэн байлгаж болно.

(d) Эргээс 186 км-ээс (100 nm) хол зайд агаарын тээврийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд нь тухайн нислэгийг IFR-ийн дагуу гүйцэтгэх үүрэгтэй.

135.89. Нөөц**135.91. Онцгой нөхцөлийн үеийн арга хэмжээний төлөвлөгөө**

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь, агаарт болон газарт үүссэн онцгой нөхцөлийн үед ажиллах болон хүмүүсийг гэмтээх эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулсан болохыг бататгана.

(b) Гэрчилгээ эзэмшигчийн онцгой нөхцөлийн үеийн арга хэмжээний төлөвлөгөө нь дараах өгөгдөлд суурилсан байх боловч үүгээр хязгаарлагдахгүй:

- (1) тухайн үйл ажиллагаа гүйцэтгэдэг нислэгийн замын төрөл болон урт;
- (2) аэродромын газрын байгууламж;
- (3) орон нутгийн авран хамгаалах үйлчилгээ;
- (4) НХУ-ын байгууламж;
- (5) ашиглаж болох агаарын хөлгийн маяг, суудлын конфигураци болон төлбөрт ачаалал.

(c) Гэрчилгээ эзэмшигчийн агаарт онцгой нөхцөлийн үед ажиллах төлөвлөгөө нь дараах журмыг багтаасан байна:

- (1) хэрэв удирдах ажилтан нислэгийн үед агаарын хөлөгт онцгой нөхцөл үүссэн болохыг мэдсэн бол, дараах шаардлагыг бататгах зорилгоор ажилтнуудын мөрдөх яаралтай шийдвэр болон арга хэмжээ авахыг шаардсан журам:
 - (i) тухайн онцгой нөхцөлийн талаар хөлгийн даргад мэдэгдэх;
 - (ii) хөлгийн даргын шийдвэрийг бататгах;
 - (iii) тухайн шийдвэрийг бүртгэх;
- (2) хэрэв удирдах ажилтан энэ зүйлийн (c)(1)-ийн дагуу хөлгийн даргатай холбоо тогтоох боломжгүй бол, дараах шаардлагыг бататгах зорилгоор ажилтнуудын мөрдөх журам:
 - (i) онцгой нөхцөлийг зарлах;
 - (ii) тухайн нөхцөл байдалд шаардлагатай гэж үзсэн арга хэмжээг авах.

(d) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь, онцгой нөхцөлийн үеийн арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу онцгой нөхцөлийн үед үүрэг гүйцэтгэх ажилтан сургалтад хамрагдсан бөгөөд ур чадвар эзэмшсэн болохыг бататгана.

135.93. Шигүү суурьшлын бүс дээгүүрх нислэгийн үйл ажиллагаа

(a) ИНД-91.311(a)(1)-ийг үл харгалзан, дараах тохиолдолд нисдэг тэрэгний дарга хот, сум, эсхүл суурингийн шигүү суурьшлын бүс дээгүүр, тухайн нисдэг тэрэгний чанх доорх цэгээс 600 м-ийн хэвтээ радиусын дотор байгаа гадаргуу, эсхүл аливаа саадаас дээгүүр 300 м-ээс (1000 ft) бага өндөрт тусгай зориулалтын нисэхийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж болно, хэрэв:

- (1) дараах мэдээллийг агуулсан үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг бэлтгэсэн бол:
 - (i) нислэгийн талбай болон түвшнийг харуулсан газрын зураг;
 - (ii) тухайн үйл ажиллагааг хүн, эсхүл өмч хөрөнгөнд аюул учруулахгүйгээр гүйцэтгэх боломжит арга хэмжээ авсан болохыг бататгах журам;
 - (iii) НХУ-ын үйлчилгээний шаардлагатай зохицуулалтын дэлгэрэнгүй мэдээлэл;
 - (iv) холбогдох нутгийн захиргааны эрх бүхий байгууллагад бичгээр урьдчилан мэдэгдсэн мэдэгдлийн хуулбар болон нутгийн захиргааны эрх бүхий байгууллагын заавал биелүүлэх шаардлага;
- (2) тухайн үйл ажиллагаанд оролцож байгаа хувь хүн болон байгууллагад энэ зүйлийн (a)(1)-д шаардсан төлөвлөгөөний талаар зааварчилгаа өгсөн бол;

(3) энэ зүйлийн (а)(1)-д шаардсан төлөвлөгөөг тухайн үйл ажиллагаанаас хойш 12 сараас доошгүй хугацаанд хадгалдаг бол.

(b) Энэ зүйлийн (а)-ийн дагуу үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа хөлгийн дарга нь (а)(1)-д шаардсан холбогдох төлөвлөгөөг дагаж мөрдөх үүрэгтэй.

135.95. Нисдэг тэрэгний татлагат ачаа

(a) Нисдэг тэргээр агаарын тээврийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа хөлгийн дарга нисдэг тэргээр дүүжин татлагат ачаа тээвэрлэхгүй.

(b) ИНД-133.53-ыг үл харгалзан, нисдэг тэргээр тусгай зориулалтын нисэхийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа хөлгийн дарга дараах тохиолдолд, нисдэг тэргээр барааг дүүжин татлагат ачаа хэлбэрээр тээвэрлэж болно, хэрэв:

- (1) татлагат ачаа хэлбэрээр тээвэрлэж байгаа бараа нь тухайн хөлгийн бүхээгт байгаа зорчигчтой хамааралтай бол;
- (2) тухайн нислэг нь ИНД-133-ын нисдэг тэргээр дүүжин ачаа тээвэрлэх үйл ажиллагааны шаардлагыг хангасан хэвээр байгаа бол;
- (3) тухайн нислэгийг өдрийн цагаар, VFR-ийн дагуу гүйцэтгэж байгаа бол.
- (4) тухайн нисдэг тэрэг нь нисэн гарах болон буулт үйлдэх цэгт максимум боломжит хөдөлгүүрийн чадлаас 10%-иас доошгүй хөдөлгүүрийн чадлын нөөцтэйгээр үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа бол.

С Бүлэг - Үйл ажиллагааны хязгаарлалт болон цаг агаарын шаардлага

135.151. Зорилго

Энэ Бүлэг нь VFR, IFR-ийн үйл ажиллагаа болон холбогдох цаг агаарын зохицуулалтын шаардлагыг тогтооно.

135.153. Цаг уурын мэдээ

(a) VFR-ийн дагуу арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд нь үйл ажиллагаа эрхлэгч болон хөлгийн даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц гэж үзсэн эх үүсвэрээс хангасан, хангалттай найдвартай болон нарийвчлалтай цаг уурын мэдээг ашиглан тухайн нислэгийг төлөвлөх, гүйцэтгэх ба хяналт тавих үүрэгтэй.

(b) IFR-ийн дагуу агаарын тээврийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд нь иргэний нисэхэд ашиглах зорилгоор дараах байгууллагын хангасан цаг уурын мэдээг ашиглан нислэгийг төлөвлөж, гүйцэтгэх ба хяналт тавих үүрэгтэй:

- (1) энэ зүйлийн (с)-г харгалзан, Монгол Улсаас эхлэлтэй нислэгийн хэсгийн хувьд, ИНД-174-ийн дагуу олгосон нисэхийн цаг уурын үйлчилгээний байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигч; эсхүл
- (2) Монгол Улсын гаднах аэродромоос эхлэлтэй нислэгийн хэсгийн хувьд:
 - (i) ИНД-174-т заасантай дүйцэх стандартыг хангасан нисэхийн цаг уурын байгууллага;

(ii) ICAO-гийн Хэлэлцэн тохирогч Улсаас нисэхийн цаг уурын мэдээгээр хангах эрх олгогдсон нисэхийн цаг уурын байгууллага.

(c) Агаарын хөлгийн дарга нь Монгол Улсаас эхэлж, Монгол Улсад дуусдаг IFR нислэгийн хувьд, хэрэв нислэг гүйцэтгэж байгаа АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь ИНД-174.6-гийн шаардлагын дагуу өгөгдсөн цаг агаарын үндсэн мэдээг шаардлага хангаж байна гэж үзвэл цаг агаарын үндсэн мэдээнд өгөгдсөн цаг уурын мэдээллийг хэрэглэлийн ойртолтын журмыг ашиглах зорилгоор хэрэглэж болно.

135.155. VFR нислэгийн цаг уурын нөхцөл

(a) Арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа агаарын хөлгийн дарга, ИНД-91 болон энэ зүйлийн (b), (c), (d), (e)-д заасан VFR-ийн минимал харуулах цаг уурын бодит мэдээ нь VFR-ийн дагуу нисэх нислэгийн зам, эсхүл тухайн нислэгийн замын тодорхой хэсэгт тохирч байхаас бусад тохиолдолд, VFR нислэгийг эхлүүлэхгүй байх үүрэгтэй.

(b) Хяналттай агаарын зайн гадна VFR-ийн дагуу арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа нисэх онгоцны дарга нь дараах цаг уурын нөхцөлд нисэх үүрэгтэй:

- (1) үүлний суурийн өндөр газрын түвшнээс дээш (AGL) 300 м-ээс (1000 ft) доошгүй ба нислэгийн хараа 5 км-ээс багагүй байх;
- (2) хэрэв тухайн үйл ажиллагааг шөнийн цагаар гүйцэтгэх бол, үүлний суурийн өндөр AGL 900 м-ээс (3000 ft) доошгүй ба нислэгийн хараа 16 км-ээс багагүй байх.

(c) Хяналттай агаарын зайн гадна VFR-аар агаарын тээврийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа нисдэг тэрэгний дарга дараах цаг уурын нөхцөлд нисэх үүрэгтэй:

- (1) үүлний суурийн өндөр AGL 200 м-ээс (600 ft) доошгүй ба нислэгийн хараа 1500 м-ээс багагүй байх;
- (2) хэрэв үйл ажиллагаа нь шөнийн цагаар бол үүлний суурийн өндөр AGL 600 м-ээс (2000 ft) доошгүй ба нислэгийн хараа 16 км-ээс багагүй байх.

(d) VFR-аар тусгай зориулалтын нисэхийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа нисдэг тэрэгний дарга нь дараах үүрэгтэй:

- (1) тухайн нисгэгч нь бусад нислэгийн хөдөлгөөн болон саадыг байнга ажиглаж, цаг тухайд нь мөргөлдөхөөс зайлсхийж чаддаг байхаар нисдэг тэргээр маневр үйлдэх;
- (2) бөглүү аэродромд нэвтрэхдээ, үүлний суурийн өндөр AGL 200 м-ээс (600 ft) доошгүй ба нислэгийн хараа 1500 м-ээс багагүй байх цаг уурын нөхцөлд нисэх;
- (3) бөглүү аэродромоос бусад аэродромд нэвтрэхдээ, үүлний суурийн өндрөөс доогуур, үүлнээс зайтай хэвээр байх ба гадаргуу байнга харагдаж байх ба солигдмол үүлнээс (SCT 3-4 окт) бага үүлний дээгүүр нисэх;
- (4) хэрэв үйл ажиллагаа нь шөнийн цагаар бол үүлний суурийн өндөр AGL 600 м-ээс (2000 ft) доошгүй ба нислэгийн хараа 5 км-ээс багагүй байх цаг уурын нөхцөлд.

(е) Дараахаас бусад тохиолдолд, агаарын хөлгийн дарга солигдмол үүлнээс (SCT 3-4 окт) их үүлний дээгүүр VFR-ийн дагуу арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхгүй байх үүрэгтэй:

- (1) тухайн агаарын хөлөг нь IFR нислэгт зөвшөөрөгдсөн ба хүчинтэй хэрэглэлийн зэрэглэлтэй, IFR-ийн үйл ажиллагаанд шаардлагатай минимум нисэх баг тухайн үйл ажиллагааг гүйцэтгэж байх;
- (2) IFR нислэгт шаардлагатай, радио навигацийн төхөөрөмжийг багтаасан хэрэглэл болон төхөөрөмж нь ажиллагаатай байх;
- (3) тухайн агаарын хөлөг нь хэрэглэлийн ойртолтын журмыг буулт үйлдэхэд ашиглах бол, аэродром хүртэл IFR-аар нислэг үйлдэх боломж олгодог радио навигацийн төхөөрөмжөөр тоноглогдсон байх;
- (4) тухайн агаарын хөлөг нь хэрэглэлийн ойртолтын журмыг буулт үйлдэхэд ашиглах бол, аэродром хүртэл IFR-аар нислэгийг үргэлжлүүлэхэд хангалттай түлш болон нөөц түлш тээвэрлэж байх.

(f) Энэ зүйлийн (е)-г үл харгалзан, агаарын хөлгийн дарга нь ганц-хөдөлгүүртэй агаарын хөлгөөр солигдмол үүлнээс (SCT 3-4 окт) их үүлний дээгүүр VFR-ийн дагуу зорчигч тээвэрлэн арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхгүй.

135.157. IFR нислэгийн цаг уурын нөхцөл

Агаарын тээврийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн дарга нь цаг уурын бодит мэдээ, эсхүл нэгтгэсэн цаг уурын бодит мэдээ болон урьдчилсан мэдээ нь тухайн нисэн очих аэродромд нисэн хүрэх тооцоот цагт тухайн аэродромд ашиглаж болох хэрэглэлийн журмын холбогдох AIP-д хэвлэн нийтэлсэн минима-д, эсхүл түүнээс дээш байхыг харуулж байхаас бусад тохиолдолд, IFR-ийн дагуу үйл ажиллагаа эхлүүлдэггүй байх үүрэгтэй.

135.159. IFR нислэгт аэродром ашиглах минима

(a) Хэрэв ойртолтын төгсгөлийн цэгийг (FAF) дайран өнгөрөхөөс өмнө, эсхүл ойртолтын төгсгөлийн сегментийг эхлүүлэхийн өмнө тухайн ашиглаж байгаа хэрэглэлийн ойртолтын журмаар аэродромын хараа нь холбогдох AIP-д хэвлэн нийтэлсэн хараанаас бага байгааг цаг уурын бодит мэдээ харуулж байгаа бол, агаарын хөлгийн дарга FAF өнгөрч аэродром руу хэрэглэлийн ойртолтыг үргэлжлүүлэхгүй байх, эсхүл хэрэв FAF ашиглаагүй бол, хэрэглэлийн ойртолтын журмын ойртолтын төгсгөлийн сегментийг эхлүүлэхгүй байх үүрэгтэй.

(b) Энэ зүйлийн (a)-ийн зорилгоор, ойртолтын төгсгөлийн сегмент нь дараах цэгээс эхэлнэ:

- (1) хэрэглэлийн ойртолтын журамд заасан FAF, эсхүл байгууламжаас; эсхүл
- (2) хэрэв FAF нь хэрэглэлийн ойртолтын журамд заагдаагүй ба тухайн журам нь эргэлт хийх журмыг багтаасан бол тухайн агаарын хөлөг нь эргэлт хийх журмыг гүйцэтгэж дууссан ба хэрэглэлийн ойртолтын журамд заасан зайд ойртолтын төгсгөлийн чиглэлд (final approach course) орсон цэгээс.

135.159А. Аэродром бүрд ашиглах аэродромын үйл ажиллагааны минима

(а) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа хөлгийн дарга холбогдох AIP-д хэвлэн нийтэлсэн тухайн аэродромд хамаарах аэродромын үйл ажиллагааны минима-г мөрддөг болохыг бататгах үүрэгтэй.

(b) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь гэрчилгээ эзэмшигчийн Ерөнхий зааварт сунгагдсан аэродромын үйл ажиллагааны минима-г оруулснаар тухайн минима-г сунгаж болно.

(c) Энэ зүйлийн (b)-гийн дагуу сунгагдсан аэродромын үйл ажиллагааны минима-гийн дагуу үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа хөлгийн дарга нь үйл ажиллагаа эрхлэгчийн Ерөнхий зааварт заасан сунгагдсан аэродромын үйл ажиллагааны минима-гийн шаардлагыг мөрдөх үүрэгтэй.

135.161. IFR-аар нисэн гарах хязгаарлалт

Аэродром нь дараах олон-хөдөлгүүртэй нисэх онгоцонд тохиромжтой байхаас бусад тохиолдолд, агаарын тээврийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд цаг уурын нөхцөл нь ИНД-91.413-т заасан хөөрөлтийн минима-гийн шаардлагад, эсхүл түүнээс дээш ба ИНД-91.413-т заасан IFR буултын минима-гийн шаардлагаас доош байгаа үед тухайн аэродромоос IFR нислэг эхлүүлдэггүй болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) хоёр-хөдөлгүүртэй агаарын хөлгийн хувьд, тогтуун агаарт нэг хөдөлгүүр ажиллагаагүй үеийн аяллын нислэгийн хурдтайгаар нисэн гарах аэродромоос максимум 1 цагийн нислэгийн зайд байх; эсхүл
- (2) гурав, эсхүл түүнээс олон хөдөлгүүртэй агаарын хөлгийн хувьд, тогтуун агаарт нэг хөдөлгүүр ажиллагаагүй үеийн аяллын нислэгийн хурдтайгаар нисэн гарах аэродромоос максимум 2 цагийн нислэгийн зайд байх.

135.163. Хөөрөлтийн багасгасан минима

(а) Хэрэв АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн үйл ажиллагааг Ерөнхий заавартаа заасан хөөрөлтийн багасгасан минима-гийн журмын дагуу гүйцэтгэж байгааг бататгасан бол АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь ИНД-91.413(g)-д зааснаас бага хөөрөлтийн минима-д агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа гүйцэтгэж болно.

(b) Хөөрөлтийн багасгасан минима-гийн журамд дараах шаардлагыг заасан байх ёстой:

- (1) нисэх багийн гишүүн нь хөөрөлтийн багасгасан минима-гаар мэргэшсэн байх;
- (2) ашиглах ХБЗ нь гол шугамын тэмдэглэгээ, эсхүл гол шугамын гэрэлтүүлэгтэй байх;
- (3) ашиглах ХБЗ-ны хөөрөлтийн багасгасан минима-г холбогдох AIP-д хэвлэн нийтэлсэн байх;
- (4) хэрэв агаарын хөлөг нь хоёр сэнсэн-хөдөлгүүртэй нисэх онгоц бол, тухайн агаарын хөлгийг ажиллагаатай сэнсний авто-флюгерийн (auto-feather), эсхүл авто-өнцөг өөрчлөх (auto-coarse) системээр тоногдсон байх;
- (5) тухайн ХБЗ-ны харааг ХБЗ-ны ил харааны зайг (RVR) ашиглан тогтоосон байх;
- (6) хөөрөлт үйлдэхэд шаардлагатай хараа тохирч байгааг хянах болон бататгах арга нь Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц байх.

135.165. IFR-ийн журам

(a) Дараахаас бусад тохиолдолд, IFR-ийн дагуу агаарын тээврийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа агаарын хөлгийн дарга, тухайн үйл ажиллагааг холбогдох AIP-д хэвлэн нийтэлсэн нислэгийн замаар гүйцэтгэх үүрэгтэй:

- (1) бодит аюултай нөхцөлөөс зайлсхийхэд шаардлагатай бол; эсхүл
- (2) НХУ-ний радарын хяналтад үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа бол; эсхүл
- (3) НХУ-ын нэгжээс авсан нислэгийн замын гадуур нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэх зөвшөөрлийн дагуу үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа бол; эсхүл
- (4) тухайн үйл ажиллагааг зөвшөөрдөг АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигчийн Ерөнхий зааварт өөрөөр заасан бол.

(b) Хяналттай агаарын зайд холбогдох НХУ-ын нэгжээс зөвшөөрөл авснаас бусад тохиолдолд хөлгийн дарга, ашиглаж байгаа аэродромд холбогдох AIP-д хэвлэн нийтэлсэн IFR-ийн нисэн гарах болон ойртолтын журмыг мөрдөх үүрэгтэй.

(c) Хяналтгүй агаарын зайд хөлгийн дарга, ашиглаж байгаа аэродромд холбогдох AIP-д хэвлэн нийтэлсэн IFR-ийн нисэн гарах болон ойртолтын журмыг мөрдөх үүрэгтэй.

D Бүлэг - Үзүүлэлт**135.201. Зорилго**

(a) Энэ зүйлийн (b), (c), болон (d)-д зааснаас бусад тохиолдолд, энэ Бүлэг нь арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд ашигладаг нисэх онгоцонд хамааралтай нисэх онгоцны үйл ажиллагааны үзүүлэлтийн хязгаарлалтыг тогтооно:

(b) ИНД-135.229-135.235 нь дараах гэрчилгээтэй сэнсэн-хөдөлгүүртэй нисэх онгоцонд хамаарахгүй:

- (1) FAR Part 23 энгийн категори, эсхүл дүйцэх НТЧ-ын стандарт; эсхүл
- (2) SFAR-23 НТЧ-ын стандарт, эсхүл дүйцэх стандарт.

(c) ИНД-135.209, 135.213, 135.223 болон 135.225 нь дараах гэрчилгээтэй сэнсэн-хөдөлгүүртэй нисэх онгоцонд хамаарахгүй:

- (1) SFAR 41 стандарт, эсхүл дүйцэх НТЧ-ын стандарт; эсхүл
- (2) FAR Part 23 компьютер категорийн НТЧ-ын стандарт, эсхүл дүйцэх НТЧ-ын стандарт; эсхүл
- (3) FAR Part 135 Хавсралт А НТЧ-ын стандарт.

(d) Энэ Бүлгийн шаардлагыг бүрэн хангаагүй нисэх онгоцыг өөр орлох үйл ажиллагааны үзүүлэлтийн хязгаарлалтын дагуу ашиглахыг зөвшөөрч болно.

135.203. Нөөц**135.205. ИНД-121 D Бүлгийн хэрэгжүүлэлт**

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь FAR-25 НТЧ-ын стандарт, эсхүл дүйцэх НТЧ-ын стандартаар гэрчилгээжсэн нисэх онгоц ИНД-121, D Бүлэгт заасан нисэх онгоцны үйл ажиллагааны үзүүлэлтийн хязгаарлалтыг мөрдөж байгааг бататгана.

135.207. Нисэх онгоцны ерөнхий үзүүлэлт

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа нисэх онгоцны хувьд дараах шаардлагыг бататгана:

- (1) тухайн нислэг үргэлжлэх явцад жин багасах баримжааг тооцон гүйцэтгэх нислэгийн хувьд, түүний хөөрөлт эхлэх үеийн хөөрөлтийн жин нь энэ Бүлгийн дагуу зөвшөөрсөн жингээс илүүгүй байх;
- (2) энэ Бүлгийн үзүүлэлтийн шаардлагатай нийцэж байгааг тодорхойлоход ашигладаг техникийн өгөгдөл нь:
 - (i) тухайн нисэх онгоцны нислэгийн зааварт багтсан байх; эсхүл
 - (ii) тунадастай ХБЗ-ны буултын зайн өгөгдлийн хувьд, нисэх онгоц үйлдвэрлэгчээс хангагдсан ба Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц байх.

135.209. Хөөрөлтийн зай (FAR Part 23 энгийн категори, эсхүл SFAR 23)

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа нисэх онгоцыг дараах шаардлага хангасан болохыг бататгана:

- (1) хөөрөлтийн жин нь тухайн нислэгийн зааварт заасан хөөрөлтийн максимум жингээс хэтрээгүй байх;
- (2) шаардлагатай хөөрөлтийн зай нь хөөрөлтийн гүйлт үйлдэх боломжит зайн (TORA) 85%-иас хэтрэхгүй байх.

(b) Энэ зүйлийн (a)-д нийцүүлэн хөөрөлтийн жин болон зайг тооцоолохдоо АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч дараах үзүүлэлтийг тооцож үзнэ:

- (1) TORA;
- (2) хөөрөлтийн гүйлт үйлдэж эхлэх үеийн нисэх онгоцны жин;
- (3) тухайн аэродромын даралтын түвшин;
- (4) тухайн аэродромын орчны агаарын хэм;
- (5) тухайн ХБЗ-ны гадаргуугийн төрөл болон ХБЗ-ны гадаргуугийн нөхцөл;
- (6) хөөрөлт үйлдэх чиглэл дэх ХБЗ-ны налуу;
- (7) мэдээнд өгөгдсөн урдаас чиглэсэн салхины бүрдэл хэсэг 50%-иас ихгүй, эсхүл араас чиглэсэн салхины бүрдэл хэсэг 150%-иас багагүй байх.

135.211. ХБЗ-ны гадаргуу болон налууг засаж тооцох хүчин зүйл

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь, өөр сонголт хийхийг зөвшөөрдөг техникийн өгөгдөл бэлэн байхаас бусад тохиолдолд 135.209(b)(5), эсхүл 135.229(c)(4)-ийн дагуу тухайн ХБЗ-ны гадаргуугийн төрлийн тооцоолсон хөөрөлтийн зай болон 135.223(c)(3), 135.233(c)(3)-ын дагуу тооцоолсон буултын зайг дараах байдлаар завсарлан тооцоолдог болохыг бататгана:

- (1) бусад төрлийн ХБЗ-ны гадаргуугийн хувьд, Хүснэгт 1-д заасан хүчин зүйлийг ашиглаж;
- (2) зурвасны налуугийн хувьд:
 - (i) өгсүүр налуу нь максимум 3% байх хүртэл 1%-ийн өгсүүр бүрд хөөрөлтийн зайг 5%-иар ихэсгэж; эсхүл

- (ii) өгсүүр налуу нь максимум 3% байх хүртэл 1%-ийн өгсүүр бүрд буултын зайг 5%-иар багасгаж; эсхүл
- (iii) уруу налуу нь максимум 3% байх хүртэл 1%-ийн уруу бүрд хөөрөлтийн зайг 5%-иар багасгаж; эсхүл
- (iv) уруу налуу нь максимум 3% байх хүртэл 1%-ийн уруу бүрд буултын зайг 5%-иар ихэсгэж.

Хүснэгт 1.

Гадаргуугийн төрөл	Хөөрөлтийн зайн хүчин зүйл	Гүйлтийг зогсоох зайн хүчин зүйл	Буултын зайн хүчин зүйл
Хучилттай	х 1.00	х 1.00	х 1.00
Корал	х 1.00	х 1.03	х 1.05
Металл	х 1.05	х 1.06	х 1.08
Сайжруулсан хөрс	х 1.08	х 1.14	х 1.16
Зүлэг	х 1.14	х 1.20	х 1.18

135.213. IFR нислэгийн нисэх онгоцны хөөрөлтийн үеийн нислэгийн аюулгүй зам

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь IFR-ийн дагуу үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа нисэх онгоцны хувьд, тухайн нисэх онгоц хоёр, эсхүл түүнээс олон хөдөлгүүртэй байх тохиолдолд, эрсдэлтэй хөдөлгүүр ажиллагаагүй гэж үзэн, хөөрөлтийн үеийн нислэгийн аюулгүй замын бүх саадыг 15 м-ээс (50 ft) доошгүй босоо зайтай өнгөрөхийг бататгана.

(b) Энэ зүйлийн (a)-ийн зорилгоор, хэрэв тухайн саадаас төлөвлөсөн нислэгийн шугам хүртэлх хажуугийн хэвтээ зай нь дараах зайнаас хэтрээгүй бол, тухайн саадыг хөөрөлтийн үеийн нислэгийн аюулгүй зам дээр байна гэж тооцно:

- (1) төлөвлөсөн нислэгийн зам нь 15°-аас хэтэрсэн чиглэлийн өөрчлөлт шаарддаггүй тохиолдолд:
 - (i) 45 м дээр нэмэх нь 0.10D-гээс максимум 600 м хүртэл, эсхүл хэрэв АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нисгэгчид зориулсан ил харааны, эсхүл радио навигацийн чиглэл дагах журмыг ашигладаг бол, максимум 300 м хүртэл; эсхүл
 - (ii) VMC-д, өдрийн цагаар гүйцэтгэх үйл ажиллагааны хувьд, 30 м дээр нэмэх нь 0.10D-гээс максимум 600 м хүртэл, эсхүл хэрэв АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нисгэгчид зориулсан ил харааны, эсхүл радио навигацийн чиглэл дагах журмыг ашигладаг бол, максимум 300 м хүртэл; эсхүл
- (2) төлөвлөсөн нислэгийн зам нь 15°-аас хэтэрсэн чиглэлийн өөрчлөлт шаарддаг тохиолдолд:
 - (i) 45 м дээр нэмэх нь 0.10D-гээс максимум 900 м хүртэл, эсхүл хэрэв АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нисгэгчид зориулсан ил харааны, эсхүл радио навигацийн чиглэл дагах журмыг ашигладаг бол, максимум 600 м хүртэл; эсхүл

- (ii) VMC-д, өдрийн цагаар гүйцэтгэх үйл ажиллагааны хувьд, 30 м дээр нэмэх нь $0.10D$ -гээс максимум 600 м хүртэл, эсхүл хэрэв АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нисгэгчид зориулсан ил харааны, эсхүл радио навигацийн чиглэл дагах журмыг ашигладаг бол, максимум 300 м хүртэл.

(c) Энэ зүйлийн (b)-гийн зорилгоор, “D” гэж хөөрөлтийн боломжит зайн (TODA) төгсгөлөөс тухайн нисэх онгоц гүйх замын дагуух хэвтээ зайг ойлгоно.

(d) Энэ зүйлийн (a)-ийн дагуу хөөрөлтийн үеийн нислэгийн аюулгүй замыг тооцоолохдоо АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах шаардлагыг бататгана:

- (1) дараах хүчин зүйлийг тооцож үздэг байх:
 - (i) хөөрөлтийн гүйлт эхлэх үеийн хөөрөлтийн жин;
 - (ii) аэродромын өндөрлөг;
 - (iii) Олон улсын стандарт атмосферийн (ISA) даралтаас тухайн атмосферийн даралт нь 1%-иас их ялгаатай бол, тухайн аэродромын даралтын түвшин;
 - (iv) тухайн аэродромын орчны агаарын хэм;
 - (v) мэдээнд өгөгдсөн урдаас чиглэсэн салхины бүрдэл хэсэг 50%-иас ихгүй, эсхүл араас чиглэсэн салхины бүрдэл хэсэг 150%-иас багагүй байх.
- (2) хөөрөлтийн гадаргуугаас дээш 15 м-ийн (50 ft) өндөрт хүрэхээс өмнө 15° -аас хэтэрсэн чиглэлийн өөрчлөлтийг хийхгүй байх;
- (3) Дарга өөрөөр зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд:
 - (i) хөөрөлтийн гадаргуугаас дээш 15 м-ийн (50 ft) өндөр авахаас өмнө 15° -аас хэтэрсэн налуу өнцгөөр эргэлт хийхгүй байх;
 - (ii) хөөрөлтийн гадаргуугаас дээш 120 м-ийн (400 ft) өндөр авах хүртэл 20° -аас хэтэрсэн налуу өнцгөөр эргэлт хийхгүй байх;
 - (iii) хөөрөлтийн гадаргуугаас дээш 120 м-ээс (400 ft) дээш өндөрт 25° -аас хэтэрсэн налуу өнцгөөр эргэлт хийхгүй байх;
- (4) дараах зөвшөөрөгдөх хэмжээг тооцдог байх:
 - (i) үйл ажиллагааны хурд болон нислэгийн замд налуу өнцгийн эргэлтийн үзүүлэх нөлөө;
 - (ii) нэмэгдсэн нислэгийн хурднаас шалтгаалан зай нэмэгдэх;
 - (iii) 135.215-ын дагуу хурдны нуралтын нөөцийг хадгалах болон өндөр авалтын градиент алдах.

135.215. Хөдөлгүүр ажиллагаагүй үеийн градиент болон хурдны нуралтыг засаж тооцох

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь өөр сонголт хийхийг зөвшөөрдөг техникийн өгөгдөл бэлэн байхаас бусад тохиолдолд 135.213(d)(4)(iii)-т нийцүүлэх зорилгоор, Хүснэгт 2-т заасан хүчин зүйлийг ашиглан хурдны нуралтын нөөцийг хадгалах болон өндөр авалтын градиентын алдагдлыг засаж тооцоолно.

Хүснэгт 2

Эргэлт хийх налуу өнцөг	Хурдны засвар	Градиентын засвар
15°-аас 19°	V_2	1 х Нисэх онгоцны нислэгийн заавар 15° градиент алдагдал
20°-аас 24°	$V_2 + 5$ кнот ($V_2 + 10$ км/цаг)	2 х Нисэх онгоцны нислэгийн заавар 15° градиент алдагдал
25°	$V_2 + 19$ кнот ($V_2 + 35$ км/цаг)	3 х Нисэх онгоцны нислэгийн заавар 15° градиент алдагдал

135.217. Нислэгийн замд эрсдэлтэй хөдөлгүүр ажиллагаагүй болох

(а) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа хоёр, эсхүл түүнээс олон хөдөлгүүртэй нисэх онгоц бүрийн хувьд, дараах нөхцөлийн дагуу үзүүлэлтийн шаардлагыг хангаж чадах аэродромоос дээш 300 м-ийн (1000 ft) өндөр цэг хүртэл тухайн нисэх онгоц холбогдох минимум аюулгүй түвшинд, эсхүл түүнээс дээш өндөрт нислэгийг эерэг өндөр авах өнцөгтэй үргэлжлүүлэх чадвартай болохыг бататгана:

- (1) тухайн нислэгийн цаг уурын урьдчилсан мэдээний нөхцөлд;
- (2) эрсдэлтэй хөдөлгүүр ажиллагаагүй;
- (3) үлдсэн хөдөлгүүр нь тогтоосон тасралтгүй ажиллах максимум хүчний нөхцөлд ажиллаж байгаа.

(b) Энэ зүйлийн (а)-ийн дагуу нислэгийн замын дагуух хязгаарлалтыг тооцоолохдоо АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах нөхцөлийг бататгана:

- (1) бүх хөдөлгүүр нь тухайн нисэх онгоцны нислэгийн зааварт заасан тасралтгүй ажиллах максимум хүчний нөхцөлд ажиллаж байхад өндөр авах босоо хурд нь 1,5 м/сек-ээс (300 ft/min) багагүй байхаас хэтэрсэн түвшинд тухайн нисэх онгоц ниснэ гэж тооцохгүй байх;
- (2) нэг хөдөлгүүр ажиллагаагүй үед тооцсон нислэгийн замын дагуух градиент нь нийт-градиентаас-хасах-0,5% градиент байх.

135.219. Нислэгийн зам дагуух 90 минутын хязгаарлалт

(а) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа хоёр хөдөлгүүртэй нисэх онгоцыг баримжаат буултын жинд хамаатай, тухайн нисэх онгоцны нислэгийн зааварт заасан үзүүлэлтийн шаардлагад нийцсэн аэродромоос 90 минутаас холгүй зайд нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэдэг болохыг бататгана.

(b) Энэ зүйлийн (с)-д зааснаас бусад тохиолдолд, АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа гурав, эсхүл түүнээс олон хөдөлгүүртэй нисэх онгоцыг баримжаат буултын жинд хамаатай, тухайн нисэх онгоцны нислэгийн зааварт заасан үзүүлэлтийн шаардлагад нийцсэн аэродромоос 90 минутаас холгүй зайд нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэдэг болохыг бататгана.

(с) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах нөхцөлийг хангасан бол гурав, эсхүл түүнээс олон хөдөлгүүртэй агаарын хөлгөөр, баримжаат буултын жинд хамаатай, тухайн нисэх онгоцны нислэгийн зааварт заасан үзүүлэлтийн шаардлагад нийцсэн аэродромоос 90 минутаас хол зайд нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж болно:

- (1) нислэгийн замын дагуу хоёр хөдөлгүүр ажиллагаагүй үеийн тухайн нислэгийн замын өгөгдөл нь, таамаглаж байгаа цаг уурын нөхцөлд хоёр хөдөлгүүр зэрэг татгалзана гэж тооцсон цэгээс хоёр хөдөлгүүр ажиллагаагүйгээр буулт үйлдэхийг заасан журмыг ашиглан тухайн нисэх онгоц буулт үйлдэх боломжтой аэродром руу нислэгээ үргэлжлүүлэхийг зөвшөөрдөг байх;
- (2) хэрэв цаг уурын нөхцөл нь дараах үйл ажиллагааг шаарддаг бол, нислэгийн аюулгүй замыг сонгохдоо мөстөлтөөс хамгаалах системийн нөлөөг тооцдог байх:
 - (i) нислэг үйлдэх нислэгийн замын дагуу минимум аюулгүй түвшинд эерэг өндөр авах өнцөгтэй байх; эсхүл
 - (ii) тухайн үеийн жин-градиент-хасах-0.5% градиентад болон нислэгийн замын дагуух хамгийн эрсдэлтэй цэгт хоёр хөдөлгүүр татгалзана гэдэгт үндэслэн, энэ зүйлийн (d)-д зааснаас бусад тохиолдолд, төлөвлөсөн нислэгийн чиглэлд 18.6 км-ийн (10 nm) дотор 600 м-ээс (2000 ft) доошгүй өндөрт газрын бартаа болон саадаас чөлөөтэй байх;
- (3) нислэгийн аюулгүй зам нь хоёр хөдөлгүүр татгалзсаны дараа, буулт үйлдэхээр тооцсон аэродромоос дээш 450 м-ийн (1500 ft) өндөрт эерэг өндөр авах өнцөгтэй байх;
- (4) хоёр хөдөлгүүр татгалзана гэж үзсэн цэгт тухайн нисэх онгоцны баримжаат жин нь, 450 м-ээс (1500 ft) доошгүй өндөрт тухайн аэродромын чанх дээр нисэн хүрсний дараа түвшнээ хадгалан 15 минут нисэн буулт үйлдэхээр тооцсон аэродромд хүрэх хангалттай түлшийг багтаасан жингээс багагүй байх.

(d) Хэрэв нисгэгч нь радио навигацийн туслах төхөөрөмж ашиглан төлөвлөсөн нислэгийн чиглэлээ 9.3 км-ийн (5 nm) дотор хадгалах чадвартай бол энэ зүйлийн (с)(2)(ii)-т шаардсан 18.6 км-ийн (10 nm) зайг 9.3 км (5 nm) хүртэл багасгаж болно.

(е) Энэ зүйлийн (с)-д нийцэж байгааг тооцоолохдоо АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь, тухайн нисэх онгоц баримжаат буултын жинд хамааралтай үзүүлэлтийн шаардлагад нийцсэн аэродромоос 90 минутаас хол зайд, стандарт агаарын хэм болон тогтуун агаарт бүх хөдөлгүүр алсын зайн аяллын нислэгийн хурдтай ажиллаж байх үед тухайн нислэгийн замын хэсгийн хамгийн эрсдэлтэй цэг дээр хоёр хөдөлгүүр татгалзана гэж тооцно.

135.221. Нисэн очих болон бэлтгэл аэродромд буултын үед өндөр авах

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа нисэх онгоцны хувьд дараах шаардлагыг бататгана:

- (1) нисэн очих болон бэлтгэл аэродромд буулт үйлдэх тооцоот цагт гадна орчны баримжаат агаарын хэм болон түвшнийг тооцон, тухайн нисэх онгоцны буултын жин (landing weight) нь максимум ойртолтын жин (approach weight) болон буултын үед өндөр авах жингээс (landing-climb weight) хэтрэхгүй байх;

- (2) 60 м-ээс (200 ft) доош шийдвэр гаргах өндөрт хэрэглэлийн ойртолт үйлдэхэд хөөрөлтийн жин болон нислэгт зарцуулдаг баримжаат түлшийг тооцсон нисэх онгоцны ойртолтын жин нь, ойртолтын конфигурацид эрсдэлтэй хөдөлгүүрийг ажиллагаагүй гэж үзэн дараах, ойртолтоос 2-т гарах өндөр авалтын аюулгүй градиенттай нийцсэн байх:
- (i) 2.5%-иас доошгүй; эсхүл
 - (ii) 135.213-ын дагуу ойртолтоос 2-т гарах нислэгийн замын саадаас чөлөөтэй байх шаардлагатай өндөр авалтын аюулгүй градиентаас доошгүй.

135.223. Хуурай ХБЗ-ны буултын зай

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа нисэх онгоцны буулт үйлдэх тооцоот цагийн буултын жинг тухайн нисэх онгоцны нислэгийн зааварт заасан буултын жингээс хэтрэхгүй байхыг бататгах үүрэгтэй.

(b) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа нисэх онгоцны хувьд, нисэн очих аэродром болон бэлтгэл аэродромд буулт үйлдэх тооцоот цагт тухайн нисэх онгоцны буултын жин нь босгоос дээш 15 м-ийн (50 ft) өндрөөс буултын боломжит зайн (LDA) 85%-д бүрэн зогсолттой буулт үйлдэхэд боломжтой байхыг бататгах үүрэгтэй.

(c) Энэ зүйлийн (b)-гийн дагуу буултын жинг тооцохдоо АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах хүчин зүйлийг тооцож үзэх үүрэгтэй:

- (1) аэродромын өндөрлөг;
- (2) тухайн аэродромын орчны агаарын хэм;
- (3) ХБЗ-ны гадаргуугийн төрөл болон ХБЗ-ны гадаргуугийн нөхцөл;
- (4) буулт үйлдэх чиглэл дэх ХБЗ-ны налуу;
- (5) мэдээнд өгөгдсөн урдаас чиглэсэн салхины бүрдэл хэсэг 50%-иас ихгүй, эсхүл араас чиглэсэн салхины бүрдэл хэсэг 150%-иас багагүй байх.

(d) Энэ зүйлийн (b) болон (c)-гийн дагуу буулт үйлдэх нисэх онгоцыг нислэгт гаргахдаа АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах нөхцөлийг авч үзэн тухайн нисэх онгоц хамгийн тохиромжтой ХБЗ-д буулт үйлдэнэ гэж тооцох үүрэгтэй:

- (1) цаг уурын урьдчилсан мэдээний нөхцөл;
- (2) хүрээлсэн газрын бартаа;
- (3) ойртолт болон буултын туслах хэрэгсэл;
- (4) ойртолтоос 2-т гарах нислэгийн зам дагуух саад.

(e) Нисэн очих аэродромын хувьд, хэрэв АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь энэ зүйлийн (d)-г хангах боломжгүй бол, энэ зүйлийн (a), (b) болон (c)-гийн шаардлага хангасан бэлтгэл аэродромыг сонгосон тохиолдолд тухайн нисэх онгоцыг нислэгт гаргаж болно.

135.225. Нойтон болон тунадастай ХБЗ-ны буултын зай

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь, үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа нисэх онгоцны хувьд дараах шаардлагыг бататгана:

- (1) цаг агаарын урьдчилсан, эсхүл бодит мэдээ, эсхүл хамтатгасан мэдээ нь тухайн нисэх онгоцны нисэн хүрэх тооцоот цагт тухайн ХБЗ нь нойтон байж болохыг харуулж байгаа тохиолдолд, LDA нь 135.223-т шаардсан буултын зайны 115%-иас доошгүй байх;
- (2) цаг агаарын урьдчилсан, эсхүл бодит мэдээ, эсхүл хамтатгасан мэдээ нь тухайн нисэх онгоцны нисэн хүрэх тооцоот цагт тухайн ХБЗ нь тунадастай байж болохыг харуулж байгаа тохиолдолд, LDA нь дараах шаардлагыг хангасан байх:
 - (i) энэ зүйлийн (a)(1)-д шаардсан буултын зайнаас багагүй; эсхүл
 - (ii) тунадастай ХБЗ-ны буултын зайн өгөгдлийн дагуу тогтоосон буултын зайнаас багагүй.

(b) Хэрэв өгөгдөл нь нойтон ХБЗ-д богино буултын зайг заасан бол, энэ зүйлийн (a)(1)-д шаардсанаас богино, нойтон ХБЗ-ны буултын зайг ашиглаж болно, гэхдээ 135.223-т шаардсанаас богино байж болохгүй.

135.227. Огцом ойртолт болон богино зайд буулт үйлдэх арга техник

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах тохиолдолд, 4.5° , эсхүл түүнээс илүү ойртолтын гулгах өнцгөөр, 15 м-ээс (50 ft) доош гэхдээ 10.5 м-ээс (35 ft) дээш босгын өндөртэйгээр огцом ойртолтын журмыг ашиглаж болно, хэрэв:

- (1) тухайн нисэх онгоцны нислэгийн зааварт огцом ойртолт үйлдэх онцгой нөхцөлийн журам, мөн огцом ойртолт үйлдэх шалгуурыг ашиглах үеийн газардах талбайн уртын өгөгдлийн нэмэлт өөрчлөлтийг багтаасан, максимум зөвшөөрөгдсөн ойртолтын гулгах өнцөг, бусад хязгаарлалт болон журмыг заасан бол;
- (2) IFR-ийн дагуу гүйцэтгэж байгаа арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны хувьд VASIS, эсхүл түүнээс илүү системээс бүрдсэн ойртолтын налууг заах систем нь огцом ойртолтын журмыг ашиглах тухайн аэродромын ХБЗ-д бэлэн байгаа бол;
- (3) IFR-ийн дагуу гүйцэтгэж байгаа арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны хувьд, огцом ойртолт үйлдэх ХБЗ-ны цаг агаарын минимал заасан бөгөөд зөвшөөрсөн бол;
- (4) IFR-ийн дагуу гүйцэтгэж байгаа арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны хувьд, дараах үзүүлэлтийг анхаарч үзсэн бол:
 - (i) саад;
 - (ii) ойртолтын налууг заагчийн төрөл болон ил харааны туслах хэрэгсэл MLS, GPS, ILS, LOC, VOR, эсхүл NDB зэрэг ХБЗ-ны чиглүүлэгч;
 - (iii) DH болон MDA-д шаардлагатай минимум ил харааны баримжаат цэг;
 - (iv) ашиглаж болох нислэгийн төхөөрөмж;
 - (v) нисгэгчийн мэргэшил болон аэродромын тусгай шаардлага;
 - (vi) тухайн нисэх онгоцны нислэгийн зааварт заасан хязгаарлалт болон журам;

(vii) ойртолтоос 2-т гарах шалгуур.

135.228. FAR Part 23 коммютер категори болон SFAR 41 нисэх онгоц

ИНД-135.229-135.235 нь FAR part 23 коммютер категорийн болон SFAR 41-ээр гэрчилгээжсэн нисэх онгоц ашиглан арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигчид хамаарна.

135.229. Хөөрөлтийн зай (FAR Part 23 коммютер категори, эсхүл SFAR 41, эсхүл FAR Part 135 App.A)

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа нисэх онгоцны хөөрөлтийн жинг, тухайн нисэх онгоцны нислэгийн зааварт заасан хөөрөлтийн максимум жингээс хэтрээгүй болохыг бататгана.

(b) Энэ зүйлийн (a)-д нийцэж байгааг тогтоох зорилгоор АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь хөөрөлтийн максимум жинг тооцоолохдоо, эрсдэлтэй хөдөлгүүр (critical engine) V_{EF} хурдан дээр татгалзсан ба ганц V_1 -хурдыг ашиглаж байгаа гэж үзэн дараах шаардлагыг бататгана:

- (1) хөөрөлтийн гүйлтийг зогсоох шаардлагатай зай нь хөөрөлтийн гүйлтийг зогсоох боломжит зайнаас (ASDA) хэтрэхгүй байх;
- (2) шаардлагатай хөөрөлтийн зай нь TODA-гаас хэтрэхгүй байх;
- (3) TODA-гийн хэсгийг бүрдүүлж байгаа саадаас чөлөөтэй талбай нь TORA-гийн уртын хагасаас хэтрэхгүй байх;
- (4) хөөрөлтийн гүйлт үйлдэх шаардлагатай зай нь татгалзсан ба үргэлжлүүлсэн хөөрөлт үйлдэхэд V_1 -хурдыг ашиглан TORA-гаас хэтрэхгүй байх.

(c) Энэ зүйлийн (b)-гийн дагуу хөөрөлтийн максимум жинг тооцоолохдоо АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч дараах хүчин зүйлийг тооцож үзнэ:

- (1) аэродромын өндөрлөг;
- (2) Олон улсын стандарт атмосферийн (ISA) даралтаас тухайн атмосферийн даралт нь 1%-иас их ялгаатай бол, тухайн аэродромын даралтын түвшин;
- (3) тухайн аэродромын орчны агаарын хэм;
- (4) тухайн ХБЗ-ны гадаргуугийн төрөл болон ХБЗ-ны гадаргуугийн нөхцөл;
- (5) хөөрөлт үйлдэх чиглэл дэх ХБЗ-ны налуу;
- (6) мэдээнд өгөгдсөн урдаас чиглэсэн салхины бүрдэл хэсэг 50%-иас ихгүй, эсхүл араас чиглэсэн салхины бүрдэл хэсэг 150%-иас багагүй байх.

135.231. Хөөрөлтийн үеийн нислэгийн аюулгүй зам

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа нисэх онгоцны хувьд, эрсдэлтэй хөдөлгүүр ажиллагаагүй гэж үзэн, хөөрөлтийн үеийн нислэгийн аюулгүй замын бүх саадыг дараахаас доошгүй босоо зайтай өнгөрдөг болохыг бататгана:

- (1) 10.5 м (35 ft) - 15°-аас хэтрэхгүй налуу өнцгөөр эргэлт хийхээр төлөвлөсөн нисэх онгоцоор хөөрөлт үйлдсэн тохиолдолд;

(2) 15 м (50 ft) - 15°-аас хэтэрсэн налуу өнцгөөр эргэлт хийхээр төлөвлөсөн нисэх онгоцоор хөөрөлт үйлдсэн тохиолдолд.

(b) Энэ зүйлийн (a)-ийн зорилгоор, хэрэв тухайн саадаас нислэгийн төлөвлөсөн шугам хүртэлх хажуугийн хэвтээ зай нь дараах зайнаас хэтрээгүй бол, тухайн саадыг хөөрөлтийн үеийн нислэгийн аюулгүй зам дээр байна гэж тооцно:

(1) төлөвлөсөн нислэгийн зам нь 15°-аас хэтэрсэн чиглэлийн өөрчлөлт шаарддаггүй тохиолдолд:

(i) 45 м дээр нэмэх нь 0.10D-гээс максимум 600 м хүртэл, эсхүл хэрэв АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нисгэгчид зориулсан ил харааны, эсхүл радио навигацийн чиглэл дагах журмыг ашигладаг бол, максимум 300 м хүртэл; эсхүл

(ii) VMC-д, өдрийн цагаар гүйцэтгэх үйл ажиллагааны хувьд, 30 м дээр нэмэх нь 0.10D-гээс максимум 600 м хүртэл, эсхүл хэрэв АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нисгэгчид зориулсан ил харааны, эсхүл радио навигацийн чиглэл дагах журмыг ашигладаг бол, максимум 300 м хүртэл; эсхүл

(2) төлөвлөсөн нислэгийн зам нь 15°-аас хэтэрсэн чиглэлийн өөрчлөлт шаарддаг тохиолдолд:

(i) 45 м дээр нэмэх нь 0.10D-гээс максимум 900 м хүртэл, эсхүл хэрэв АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нисгэгчид зориулсан ил харааны, эсхүл радио навигацийн чиглэл дагах журмыг ашигладаг бол, максимум 600 м хүртэл; эсхүл

(ii) VMC-д, өдрийн цагаар гүйцэтгэх үйл ажиллагааны хувьд, 30 м дээр нэмэх нь 0.10D-гээс максимум 600 м хүртэл, эсхүл хэрэв АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нисгэгчид зориулсан ил харааны, эсхүл радио навигацийн чиглэл дагах журмыг ашигладаг бол, максимум 300 м хүртэл.

(c) Энэ зүйлийн (b)-гийн зорилгоор, “D” гэж TODA-гийн төгсгөлөөс тухайн нисэх онгоц гүйх замын дагуух хэвтээ зайг ойлгоно.

(d) Энэ зүйлийн (a)-ийн дагуу хөөрөлтийн үеийн нислэгийн аюулгүй замыг тооцоолохдоо, АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах шаардлагыг бататгана:

(1) дараах хүчин зүйлийг тооцож үздэг байх:

(i) хөөрөлтийн гүйлт эхлэх үеийн хөөрөлтийн жин;

(ii) аэродромын өндөрлөг;

(iii) Олон улсын стандарт атмосферийн (ISA) даралтаас тухайн атмосферийн даралт нь 1%-иас их ялгаатай бол, тухайн аэродромын даралтын түвшин;

(iv) тухайн аэродромын орчны агаарын хэм;

(v) мэдээнд өгөгдсөн урдаас чиглэсэн салхины бүрдэл хэсэг 50%-иас ихгүй, эсхүл араас чиглэсэн салхины бүрдэл хэсэг 150%-иас багагүй байх.

(2) хөөрөлтийн гадаргуугаас дээш 15 м-ийн (50 ft) өндөрт хүрэхээс өмнө 15°-аас хэтэрсэн чиглэлийн өөрчлөлтийг хийхгүй байх;

(3) Дарга өөрөөр зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд:

(i) хөөрөлтийн гадаргуугаас дээш 15 м-ийн (50 ft) өндөр авахаас өмнө 15°-аас хэтэрсэн налуу өнцгөөр эргэлт хийхгүй байх;

(ii) хөөрөлтийн гадаргуугаас дээш 120 м-ийн (400 ft) өндөр авах хүртэл 20°-аас хэтэрсэн налуу өнцгөөр эргэлт хийхгүй байх;

- (iii) хөөрөлтийн гадаргуугаас дээш 120 м-ээс (400 ft) дээш өндөрт 25°-аас хэтэрсэн налуу өнцгөөр эргэлт хийхгүй байх;
- (4) дараах зөвшөөрөгдөх хэмжээг тооцсон байх:
 - (i) үйл ажиллагааны хурд болон нислэгийн замд налуу өнцгийн эргэлтийн үзүүлэх нөлөө;
 - (ii) нэмэгдсэн нислэгийн хурднаас шалтгаалан зай нэмэгдэх;
 - (iii) 135.215-ын дагуу хурдны нуралтын нөөцийг хадгалах болон өндөр авалтын градиент алдах.

135.233. ХБЗ-ны буултын зай

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа нисэх онгоцны буулт үйлдэх тооцоот цагийн буултын жинг тухайн нисэх онгоцны нислэгийн зааварт заасан буултын жингээс хэтрэхгүй байхыг бататгах үүрэгтэй.

(b) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь, тухайн ХБЗ дээр нисэх онгоцны буултын зайг тооцоолохдоо дараах журмыг ашиглах үүрэгтэй:

- (1) энэ зүйлийн (c)-гийн дагуу баталсан; эсхүл
- (2) Хавсралт D-д заасан.

(c) Дарга дараах нөхцөлийг тооцон үзсэний дараа хэрэв хангалттай гэж үзвэл, энэ зүйлийн (b)(1)-д заасан журамтай холбоотой, АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигчийн гаргасан хүсэлтийг зөвшөөрч болно:

- (1) санал болгосон тухайн нисэх онгоцонд нисгэгч, эсхүл нисэх баг ашиглах боломжтой, үйлдвэрлэгчийн хангасан журмын дагуу гаргасан техникийн өгөгдөл байгаа эсэх;
- (2) тухайн үйл ажиллагаа эрхлэгчид, дараах аль нэг мэдээллийг авч ашиглах найдвартай нэвтрэх эрх байгаа эсэх:
 - (i) ашиглахаар зөвшөөрөгдсөн журамд хамаарах ХБЗ-ны нөхцөлийн талаарх тухайн цаг хугацаанд тохирсон үнэн зөв тайлан мэдээ; эсхүл
 - (ii) үйл ажиллагаа эрхлэгч дүйцэх нөхцөлийг таньж тогтооход туслах өгөгдөл;
- (3) дараах нөхцөлийг тооцож үзэх ёстой зөвшөөрөгдсөн журмыг ашиглан буултын зайг тооцоолохдоо хэрэглэх алдааны нөөц хязгаар:
 - (i) буултын зайд нисгэгчийн ур чадварын үзүүлэх нөлөө;
 - (ii) нисэн очих аэродромын хүрээлэн буй орчны гэнэтийн нөхцөлийн нөлөө;
 - (iii) тооцоог нислэгт гаргах шатанд, эсхүл нислэгийн замд хийсэн эсэх;
 - (iv) алдааны нөөц хязгаар нь ХБЗ-ны нөхцөлийн мэдээнд тулгуурласан эсэх;
- (4) ХБЗ-ны нөхцөлийг мэдээлэх, өгөгдлийг тооцоолох болон нислэгийн үйл ажиллагаанд оролцдог ажилтнууд нь тухайн журмыг ашиглах холбогдох сургалтад хамрагдсан эсэх.

Е Бүлэг - Жин ба төвлөрөлт

135.301. Зорилго

Энэ Бүлэг нь агаарын хөлгийн ачаалалтын хяналт болон жин, төвлөрөлтийн зохицуулалтын шаардлагыг тогтооно.

135.303. Бараа, зорчигч болон тээшний жин

(a) Энэ зүйлийн (b), (c) болон (d)-г харгалзан, АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд гүйцэтгэж байгаа арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны хувьд, агаарын хөлөгт тээвэрлэдэг дараах эд зүйлийн жинг тогтоосон болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) зорчигчдын нийт жин;
- (2) багийн гишүүдийн нийт жин;
- (3) бараа болон тээшний нийт жин.

(b) Зорчигчдын нийт жинг (тэдний гар тээш ороогүй (хэрэв байгаа бол)) дараах нөхцөлийн зөвхөн нэгийг нь ашиглан тогтоосон байх ёстой:

- (1) зорчигч бүрийн бодит жин;
- (2) гэрчилгээ эзэмшигчийн Ерөнхий зааварт заасан, гэрчилгээ эзэмшигчийн тогтоосон зорчигч бүрийн стандарт жин;
- (3) зорчигчийн мэдүүлсэн жин дээр зорчигч бүрд 4 кг-ыг нэмж.

(c) Багийн гишүүний нийт жинг (тэдний гар тээш ороогүй (хэрэв байгаа бол)) дараах нөхцөлийг ашиглан тогтоосон байх ёстой:

- (1) багийн гишүүн бүрийн бодит жин; эсхүл
- (2) гэрчилгээ эзэмшигчийн Ерөнхий зааварт заасан, гэрчилгээ эзэмшигчийн тогтоосон багийн гишүүн бүрийн стандарт жин;

(d) Бараа болон тээшний нийт жинг дараах нөхцөлийг ашиглан тогтоосон байх ёстой:

- (1) бараа болон тээшний бодит жин; эсхүл
- (2) бөглүү аэродромоос гүйцэтгэж байгаа тусгай зориулалтын нисэхийн үйл ажиллагааны хувьд, бараа болон тээшний бодит жинг тогтоох боломжгүй бол гэрчилгээ эзэмшигч нь хөлгийн даргад тухайн бараа болон тээшний жинд үнэлгээ хийх боломж олгох журмыг тогтоосон байх үүрэгтэй.

(e) Энэ зүйлийн (b)(2), эсхүл (c)(2)-т заасан нөхцөлийг ашиглах зорилгоор гэрчилгээ эзэмшигчийн Ерөнхий зааварт заасан байх шаардлагатай стандарт жинг тогтоохоор төлөвлөж байгаа АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц судалгааны хөтөлбөрийн дагуу холбогдох стандарт жинг тогтоосон байх үүрэгтэй.

(f) Энэ зүйлийн (b)(3)-ын дагуу зорчигчдын мэдүүлсэн жинг, эсхүл (b)(2)-ын дагуу зорчигчдын, эсхүл (c)(2)-ын дагуу багийн гишүүдийн стандарт жинг ашиглахаар төлөвлөж байгаа АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь хэрэв зорчигч, эсхүл багийн гишүүний жин нь ашиглаж байгаа мэдүүлсэн жин, эсхүл стандарт жингээс илүү болох нь тодорхой байгаа бол тухайн этгээдийн бодит жингийн аль илүү хамааралтай жинг

ашигладаг болохыг бататгах, Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц журмыг тогтоосон байх үүрэгтэй.

(g) Энэ зүйлийн (b)(3)-ын дагуу зорчигчийн мэдүүлсэн жинг ашигладаг АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн зорчигчийг өөрийн бодит жингээс бага жин мэдүүлэхийг дэмждэггүй болохыг бататгах үүрэгтэй.

135.305. Агаарын хөлгийн ачааллын хязгаарлалт

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах шаардлагыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) агаарын хөлгийн жин, төвлөрөлттэй холбоотой тухайн агаарын хөлгийн нислэгийн заавар, эсхүл бусад батлагдсан баримт бичигт заасан хязгаарлалтыг дагаж мөрдөх;
- (2) түлшгүй (zero fuel), маневрын, хөөрөлтийн болон буултын жин тус бүр нь зөвшөөрөгдсөн максимум жингээсээ хэтрэхгүй байх;
- (3) тухайн агаарын хөлгийн хүндийн төв нь нисэн гарах үед энэ зүйлийн (a)(1)-д заасан хязгаарын хүрээнд байх ба арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны туршид тухайн хязгаарын хүрээнд хадгалагдаж байх.

(b) Агаарын хөлгийн дарга арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхээр хөөрөлт үйлдэхийн өмнө, тухайн нислэгийн турш агаарын хөлгийн жин ба төвлөрөлтийг нислэгийн зааварт заасан хязгаарлалтын хүрээнд хадгалагдаж байхыг бататгах зорилгоор 135.857(b)(11) - (b)(15)-д шаардсан мэдээлэлд үнэлгээ хийх үүрэгтэй.

F Бүлэг - Хэрэглэл болон төхөөрөмж

135.351. Зорилго

Энэ Бүлэг нь агаарын хөлөгт шаардлагатай хэрэглэл болон төхөөрөмжийн шаардлагыг тогтооно.

135.353. Ерөнхий зүйл

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах шаардлагыг хангаагүй бол агаарын тээврийн үйл ажиллагааг эхлүүлэхгүй байхыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) агаарын хөлөг нь дараах төхөөрөмжөөр тоноглогдсон байх:
 - (i) ИНД-91 F Бүлэг болон энэ Бүлэгт шаардсан төрлийн хэрэглэл болон төхөөрөмж;
 - (ii) холбоо, эсхүл навигацийн, эсхүл аль аль зорилгод шаардлагатай бие даасан системийн татгалзал нь нисэж байгаа тухайн нислэгийн замд холбоо барих болон нислэгийг аюулгүй үйлдэх чадваргүй болоход нөлөөлөхгүй байхыг бататгах тооны хэрэглэл болон төхөөрөмж;
- (2) тухайн агаарын хөлөгт суурилуулсан хэрэглэл болон төхөөрөмж нь дараах баримт бичигт заасан тодорхойлолт болон НТЧ-ын загварын стандартыг хангасан байх:
 - (i) энэ Дүрмийн Хавсралт В; эсхүл

- (ii) ИНД-125 Хавсралт В; эсхүл
 - (iii) ИНД-21 Хавсралт С; эсхүл
 - (iv) ИНД-26; эсхүл
 - (v) Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц, өөр орлох тодорхойлолт болон загварын стандарт;
- (3) тухайн агаарын хөлөг үйлдвэрлэгчийн зааварчилгаа, эсхүл Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц бусад зааварчилгааны дагуу суурилуулсан хэрэглэл болон төхөөрөмж;
- (4) тухайн агаарын хөлөгт ашигладаг ИНД-91.539-ийн дагуу зөвшөөрөгдсөн MEL-д заасан байж болохоос бусад тохиолдолд, агаарын хөлөгт суурилуулсан хэрэглэл болон төхөөрөмж нь ажиллагаатай байх.

135.355. Суудал болон даруулга

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн нисэх багийн гишүүний суудлыг хос мөрөвчит даруулга, эсхүл ганц хөндлөн мөрөвчит даруулгатай бүсээр тоногдсон болохыг бататгах үүрэгтэй.

135.357. Нэмэлт хэрэглэл

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь агаарын хөлөг бүрийг дараах хэрэглэлээр тоногдсон болохыг бататгана:

- (1) ИНД-21 Хавсралт С (а)(1)(i), эсхүл (iv)-т заасан НТЧ-ын загварын стандартаар шаардсан, хүчний төхөөрөмжийн заах хэрэглэл;
- (2) сэнсний алганы өнцгөөр, эсхүл түүнтэй шууд холбоотой ажилладаг реверс алхамтай сэнсний хувьд, тухайн сэнс нь бета алхам, эсхүл реверс алхамд байгааг заах хэрэглэл.

135.359. Шөнийн нислэг

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь шөнөөр нислэгийн үйл ажиллагаанд ашигладаг агаарын хөлгөө дараах төхөөрөмжөөр тоногдсон болохыг бататгана:

- (1) буултын гэрэл;
- (2) зорчигчийн бүхээгийн гэрэл.

135.361. Хэрэглэлийн нислэгийн дүрэм

(а) Энэ зүйлийн (b)-д зааснаас бусад тохиолдолд, АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд IFR-ийн дагуу үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа агаарын хөлгийг дараах төхөөрөмжөөр тоногдсон болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) ИНД-91 F Бүлэгт шаардсан хэрэглэл болон төхөөрөмжөөс үл хамаарах, заавал нэмэх шаардлагатай дараах хэрэглэл:
 - (i) чийг хуримтлагдах, эсхүл мөстөлт үүсэхээс шалтгаалан буруу ажиллахаас хамгаалагдсан, хурдыг кнот-оор хэмждэг агаарын хурдыг заах;
 - (ii) даралтаар илэрхийлдэг түвшнийг футээр хэмждэг заах;

- (2) нислэгийн бүхээгийн хэрэглэлийн гэрэлтүүлгийн нөөц гэрэл;
- (3) нөөц гал хамгаалагч.

(b) Энэ зүйлийн (a)(1)(i)-д шаардсан агаарын хурдыг заах нэмэлт хэрэглэлийн оронд ИНД-91 F Бүлэгт шаардсан байрлал заах хэрэгслийн цахилгаан эх үүсвэрээс тусдаа өөр цахилгааны эх үүсвэрээр тэжээгддэг, агаарын хөлгийн байрлал заах нэмэлт хэрэглэл суурилуулж болно.

135.363. Ослын төхөөрөмж

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараахаас бусад тохиолдолд, агаарын хөлгийг тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхэд ашигладаггүй болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) тухайн агаарын хөлгийг ИНД-91.523(a) болон (b)-д заасан суудлын хуваарилалтыг үл харгалзан, ИНД-91.523-ын шаардлагын дагуу тоногдсон байх;
- (2) энэ хэсгийн (1)-д шаардсан төхөөрөмж нь ИНД-91.523(d) болон (e)-гийн шаардлагыг хангасан байх.

135.365. Нөөц

135.367. Бүхээгийн дуу чимээ бичигч (CVR)

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах тохиолдолд, нисдэг тэрэг бүрийг CVR-аар тоногдсон болохыг бататгах үүрэгтэй, хэрэв:

- (1) тухайн нисдэг тэрэгний нислэгийн зааварт 2, эсхүл түүнээс дээш нисэх багийн гишүүн шаарддаг бол;
- (2) тухайн нисдэг тэрэг нь 10, эсхүл түүнээс дээш гэрчилгээжсэн зорчигчийн суудлын багтаамжтай бол.

135.369. Нислэгийн өгөгдөл бичигч (FDR)

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь 10, эсхүл түүнээс дээш гэрчилгээжсэн зорчигчийн суудлын багтаамжтай нисдэг тэргийг Хавсралт В-гийн В.4-ийн дагуу FDR-аар тоногдсон болохыг бататгах үүрэгтэй.

135.371. Нэмэлт байрлал заах хэрэгсэл (Additional attitude indicator)

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь турбо-фэн, эсхүл турбо-жэт хөдөлгүүртэй агаарын хөлөг бүрийг гуравдагч байрлал заах хэрэгслээр тоногдсон болохыг бататгана.

G Бүлэг. Техник үйлчилгээ

135.401. Зорилго

Энэ Бүлэг нь энэ Дүрмийн дагуу нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн техник үйлчилгээнд тавих шаардлагыг тогтооно.

135.402. Техник үйлчилгээний сонголт

(a) Энэ зүйлийн (b)-г харгалзан, АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн холбогдох техник үйлчилгээний хөтөлбөрт тухайн агаарын хөлөгт дараах шаардлагын аль хамааралтайг тодорхойлох үүрэгтэй:

- (1) ИНД-91.615-ын дагуу хийх НТЧ-ын жилийн дүгнэлт; эсхүл
- (2) 135.415-ын дагуу хийх техник үйлчилгээний дүгнэлт.

(b) Байгууллагын удирдлагын систем нь ИНД-119.124(с)-гийн шаардлагыг багтаагаагүй ерөнхий зориулалтын агаарын тээвэрлэгчийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа агаарын хөлгийг ИНД-91.615-ын дагуу НТЧ-ын жилийн дүгнэлтэд хамрагддаг болохыг бататгах үүрэгтэй.

(c) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь энэ зүйлийн (a)(2)-ын дагуу тодорхойлсон техник үйлчилгээний дүгнэлтэд хамрагдах агаарын хөлгийн техник үйлчилгээг дараах байгууллага гүйцэтгэдэг болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) ИНД-145-ын дагуу гэрчилгээжсэн техник үйлчилгээний байгууллага; эсхүл
- (2) техникийн зохицуулалтын гэрээний дагуу өөр Улсад гүйцэтгэх техник үйлчилгээний хувьд, тухайн агаарын хөлгийн маягт техникийн зохицуулалтын гэрээнд заасан нөхцөлийн дагуу техник үйлчилгээ гүйцэтгэхээр тухайн Улсын эрх бүхий байгууллагаар гэрчилгээжсэн, эсхүл зохих ёсоор зөвшөөрөгдсөн техник үйлчилгээний байгууллага.

(d) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч, МСТOW нь 5700 кг-аас дээш жинтэй, эсхүл 10, эсхүл түүнээс дээш гэрчилгээжсэн зорчигчийн суудлын багтаамжтай ба тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа нисдэг тэрэгний техник үйлчилгээг дараах байгууллага гүйцэтгэдэг болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) ИНД-145-ын дагуу гэрчилгээжсэн техник үйлчилгээний байгууллага; эсхүл
- (2) техникийн зохицуулалтын гэрээний дагуу өөр Улсад гүйцэтгэх техник үйлчилгээний хувьд, тухайн агаарын хөлгийн маягт техникийн зохицуулалтын гэрээнд заасан нөхцөлийн дагуу техник үйлчилгээ гүйцэтгэхээр тухайн Улсын эрх бүхий байгууллагаар гэрчилгээжсэн, эсхүл зохих ёсоор зөвшөөрөгдсөн техник үйлчилгээний байгууллага.

135.403. НТЧ-ын үүрэг хариуцлага

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах НТЧ-ын хариуцлага хүлээнэ:

- (1) тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн;
- (2) тухайн агаарын хөлөгт суурилуулсан, эсхүл бэхэлсэн төхөөрөмжийн.

(b) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа агаарын хөлөгт ИНД-119.63, эсхүл ИНД-119.111-т шаардсан техник үйлчилгээний хөтөлбөрийн дагуу техник үйлчилгээ хийдэг болохыг бататгах үүрэгтэй.

135.405. Нөхцөлөөр хянах техник үйлчилгээний хөтөлбөр

Тухайн агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний хөтөлбөрт нөхцөлөөр хянах техник үйлчилгээ ашигладаг АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах дэлгэрэнгүй мэдээллийг багтаасан техник үйлчилгээний найдвартай ажиллагааны тайланг Даргад сар тутам хүргүүлэх үүрэгтэй:

- (1) агаарын хөлгийн ашиглалт;
- (2) агаарын хөлгийн НТЧ-тай холбоотой нисгэгчийн мэдээллийн хуудас;
- (3) нисэх онгоцны техникийн саатал болон нислэгийн цуцлалт;
- (4) агаарт хуваарьт бус хөдөлгүүр унтарсан;
- (5) хуваарьт бус хөдөлгүүр солилт;
- (6) хуваарьт бус бүрдэл хэсгийн солилт;
- (7) тогтоогдсон бүрдэл хэсгийн татгалзал;
- (8) агаарын хөлгийн НТЧ-тай холбоотой зөрчил;
- (9) MEL ашиглалт.

135.407. Нөөц**135.409. Нөөц****135.411. Нөөц****135.413. Нөөц****135.415. Техник үйлчилгээний дүгнэлт**

(a) Энэ дүрмийн 135.402(a)-ийн дагуу холбогдох техник үйлчилгээний хөтөлбөрт тухайн агаарын хөлөг нь техник үйлчилгээний дүгнэлтэд хамааралтай болохыг тогтоосон АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах шаардлагыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) тухайн агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний дүгнэлтийг өмнөх 12 сарын дотор хийсэн байхаас бусад тохиолдолд, тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа гүйцэтгэхгүй байх;
- (2) хийгдсэн техник үйлчилгээний дүгнэлтийг энэ зүйлийн (d)-гийн дагуу гэрчилгээжүүлсэн байх.

(b) Энэ зүйлийн (c)-д зааснаас бусад тохиолдолд, АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах шаардлагыг хангаагүй агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний дүгнэлтийг гэрчилгээжүүлдэггүй болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) тухайн агаарын хөлөг нь маягийн гэрчилгээний өгөгдлийн хуудас, эсхүл Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц дүйцэх маягийн өгөгдөлд нийцсэн байх;
- (2) ашиглалтын цаг бүртгэгчээр тоногосон байхыг ИНД-91.509(b)-ээр шаардсан агаарын хөлгийн хувьд:
 - (i) ашиглалтын цаг бүртгэгчийн мэдээллийг холбогдох техник үйлчилгээний бүртгэлийн дэвтэрт бичиж тэмдэглэдэг байх;
 - (ii) техникийн дэвтэрт бичиж тэмдэглэсэн тухайн агаарын хөлгийн нийт ашиглалтын цагийг ашиглалтын цаг бүртгэгчийн мэдээлэлтэй харьцуулдаг байх;
 - (iii) энэ зүйлийн (b)(2)(ii)-т заасан ашиглалтын цагийн үл тохирлыг ИНД-43.155(a)(4)-ийн дагуу мэдээлдэг байх.
- (3) сүүлд хийгдсэн техник үйлчилгээний дүгнэлтээс хойш:
 - (i) хийгдсэн модификаци болон засварыг бичсэн ба ИНД 21 Хавсралт D-д заасан холбогдох техникийн өгөгдөлтэй нийцсэн байх;
 - (ii) тухайн агаарын хөлгийн холбогдох техник үйлчилгээний хөтөлбөрт заасан хийгдэх хугацаа нь болсон техник үйлчилгээг заасан хугацаанд нь хийсэн байх;
 - (iii) бүх хамааралтай НТЧ-ын Удирдамжийг (AD) ИНД-39-ийн дагуу хэрэгжүүлсэн байх;
 - (iv) техникийн бүртгэлийн дэвтэрт (TLB) тэмдэглэсэн бүх дутагдлыг гэрчилгээ эзэмшигчийн Ерөнхий зааврын дагуу зассан, эсхүл зохих журмын дагуу хойшлуулсан байх;
 - (v) ашиглалтад шилжүүлэх гэрчилгээжүүлэлтийг ИНД-43 С Бүлгийн дагуу хийсэн байх.

(c) Шугамын АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах тохиолдолд, Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц техник үйлчилгээний хөтөлбөрийн байнгын хэрэгжилтэд үндэслэн агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний дүгнэлтийг гэрчилгээжүүлж болно, хэрэв:

- (1) техник үйлчилгээний дүгнэлтийн хугацаанд энэ зүйлийн (b)-гийн бүх шаардлагыг тухайн техник үйлчилгээний хөтөлбөрт задалж харуулдаг бол;
- (2) техник үйлчилгээний дүгнэлтийг тухайн гэрчилгээ эзэмшигчийн техник үйлчилгээний дүгнэлт хийх шаардлагатай агаарын хөлөг бүрээр гэрчилгээжүүлдэг бол.

(d) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний дүгнэлт хийх этгээдийг дараах шаардлага хангасан болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) тухайн агаарын хөлгийн маягийн хувьд, гэрчилгээ эзэмшигч зөвшөөрсөн ба холбогдох агаарын хөлгийн техник үйлчилгээний инженерийн үнэмлэхний (AMEL) зэрэглэл эзэмшихэд шаардлагатай туршлагатай дүйцэх дадлага туршлагатай байх;
- (2) энэ зүйлийн (b), эсхүл (c)-гийн аль холбогдох шаардлагын дагуу техник үйлчилгээний дүгнэлт хийх;

- (3) техник үйлчилгээний бүртгэлийн дэвтэрт (MLB) дараах мэдэгдлийг гарын үсэг, зөвшөөрлийн дугаар болон хугацааны хамт оруулснаар техник үйлчилгээний дүгнэлтийг гэрчилгээжүүлдэг байх:

“НТЧ-ын хадгалалтын шаардлагын дагуу тухайн агаарын хөлөг болон түүний төхөөрөмжийн техник үйлчилгээний дүгнэлтийг ИНД-135.415-ын шаардлагын дагуу хийсэн.”

Н Бүлэг - Багийн гишүүдэд тавих шаардлага

135.501. Зорилго

Энэ Бүлэг нь нисэх багт тавих зохицуулалтын шаардлагыг тогтооно.

135.503. Нисэх багийг ажил үүрэгт томилох

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд гүйцэтгэж байгаа арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд нисэх багийн гишүүнээр томилогдсон этгээдийг дараах шаардлагыг хангасан болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) тухайн категорийн агаарын хөлөг болон томилогдсон ажил үүрэгт тохирсон хүчинтэй нисгэгчийн үнэмлэх, зэрэглэлтэй байх;
- (2) томилогдсон ажил үүрэгт тохирсон хүчинтэй, 1-р ангиллын эрүүл мэндийн гэрчилгээ эзэмшдэг байх;
- (3) томилогдсон ажил үүрэг гүйцэтгэхэд тавих туршлага, сургалт болон ур чадварын бүх шаардлагыг хангасан байх;
- (4) төлөвлөсөн үйл ажиллагаанд тавих нислэгийн замын болон аэродромын мэргэшлийн бүх шаардлагыг хангасан байх.

(b) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд гүйцэтгэж байгаа арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны үе шат бүрд дараах этгээдийг томилох үүрэгтэй:

- (1) хөлгийн дарга;
- (2) тухайн нислэгийн үйл ажиллагаанд хоёр ба түүнээс дээш нисгэгч томилогдсон тохиолдолд хамтран нисгэгч;
- (3) тухайн гүйцэтгэх нислэгийн үйл ажиллагааны төрөлд шаардлагатай байж болох бусад нисэх багийн гишүүд.

135.505. Хөлгийн даргын маягийн туршлага хуримтлуулах зөөлтийн нислэг

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд гүйцэтгэдэг арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд агаарын хөлгийн даргын үүрэг гүйцэтгэх нисгэгчийг томилохын өмнө, тухайн нисгэгч дараах зөөлтийн нислэгийн үйл ажиллагааны туршлагыг тухайн агаарын хөлгийн үндсэн загвар болон хийц дээр хуримтлуулсан болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) ганц-хөдөлгүүртэй агаарын хөлгийн хувьд 5 нислэгийн цаг, 5 хөөрөлт болон буулт үйлдэх;

- (2) олон-хөдөлгүүртэй агаарын хөлгийн хувьд 10 нислэгийн цаг, 10 хөөрөлт болон буулт үйлдэх;
 - (3) турбо-жэт, эсхүл турбо-фэн хөдөлгүүртэй нисэх онгоцны хувьд 15 нислэгийн цаг, 10 хөөрөлт болон буулт үйлдэх;
 - (4) шөнөөр IFR, эсхүл VFR-ийн дагуу үйлдэх ганц-нисгэгчтэй арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны хувьд:
 - (i) тухайн маягийн агаарын хөлгөөр 40 нислэгийн цаг; эсхүл
 - (ii) IFR-ийн дагуу арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд ганц-нисгэгчээр ниссэн, эсхүл шөнийн VFR-ийн дагуу арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд ганц-нисгэгчээр ниссэн агаарын хөлгийн анхны маягаас бусад, ижил категорийн агаарын хөлгийн дараагийн маягийн хувьд, энэ зүйлийн (a)(1), (a)(2), эсхүл (a)(3)-д шаардсан холбогдох нислэгийн цаг.
- (b) Энэ зүйлийн (c) болон (d)-г харгалзан, тухайн нисгэгч 135.557-д шаардсан агаарын хөлгийн маягийн зэрэглэлийн сургалт, танилцах сургалт, эсхүл 135.559-д шаардсан шилжих сургалт болон 135.607-д шаардсан ур чадварын шалгалтыг амжилттай өгсний дараа энэ зүйлийн (a)-д шаардсан үйл ажиллагааны туршлага хуримтлуулах зөөлтийн нислэгийг дараах хэлбэрээр гүйцэтгэх үүрэгтэй:
- (1) арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны нислэгт;
 - (2) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигчийн эрхийн хүрээнд арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхэд өмнө нь ашиглаж байгаагүй агаарын хөлгийн хувьд, тухайн агаарын хөлгийн маягийн бататгах нислэг, эсхүл хөөх нислэгт олж авсан үйл ажиллагааны туршлагыг энэ зүйлийн шаардлагыг хангахад тооцож болно;
 - (3) дараах шаардлагыг хангасан, томилогдсон хөлгийн даргын хяналтад хөлгийн даргын үүрэг гүйцэтгэж байхдаа:
 - (i) тухайн агаарын хөлгийн маягт үйл ажиллагааны туршлага хуримтлуулах зөөлтийн нислэгт хамрагдаж байгаа нисгэгчид хяналт тавихаар гэрчилгээ эзэмшигч бичгээр зөвшөөрсөн байх;
 - (ii) хяналт тавих үедээ нисэх багийн гишүүний суудлыг эзэлсэн байх;
 - (4) энэ зүйлийн (a)(4)(i)-д хувьд, дараах үйл ажиллагааг багтаасан 40 нислэгийн цаг:
 - (i) IFR-ийн дагуух арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны хувьд, IFR-ийн дагуу гүйцэтгэсэн арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны минимум 10 нислэгийн цаг; эсхүл
 - (ii) шөнөөр үйлдэх VFR-ийн дагуух арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны хувьд, шөнөөр үйлдсэн минимум 10 хөөрөлт болон буулт;
 - (5) энэ зүйлийн (a)-д шаардсан үйл ажиллагааны туршлага хуримтлуулах зөөлтийн нислэгийг, ур чадварын шалгалтыг амжилттай өгснөөс хойш 180 хоногийн хугацаанд гүйцэтгэж дууссан байх ёстой;
 - (6) хэрэв тухайн нисгэгч нь энэ хэсгийн (5)-д шаардсан нислэгийн туршлага хуримтлуулах зөөлтийн нислэгийг 180 хоногийн дотор, эсхүл түүнээс өмнө гүйцэтгэж чадаагүй бол үйл ажиллагааны туршлага хуримтлуулах зөөлтийн нислэгийг дахин эхлэхийн өмнө тухайн нисгэгч ур чадварын шалгалтыг амжилттай өгөх үүрэгтэй.

(с) Энэ зүйлийн (а)-д шаардсан нисгэгчийн үйл ажиллагааны туршлага хуримтлуулах зорилгоор:

- (1) энэ зүйлийн (а)(1), (а)(2) болон (а)(3)-д шаардсан нислэгийн цаг, хөөрөлт болон буултын туршлагыг Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц нислэгийн симуляторт хуримтлуулж болно;
- (2) хэрэв энэ зүйлийн (а)-д шаардсан нислэгийн цагийг ганц-нисгэгчтэй агаарын хөлгөөр гүйцэтгэсэн бол тухайн нислэгийн цагийг *шалгуулж байгаа хөлгийн дарга* (PIC/US) гэж нисгэгчийн дэвтэрт оруулах ба үйл ажиллагааны туршлага хуримтлуулах зөөлтийн нислэгийг гүйцэтгэж байгаа нисгэгчид хяналт тавьсан хөлгийн даргаар баталгаажуулсан байх үүрэгтэй.

(d) Хэрэв тухайн агаарын хөлөг нь 2, эсхүл түүнээс доош зорчигчийн суудалтай гэрчилгээжсэн бол энэ зүйлийн (b)(1) хамаарахгүй.

135.507. Нөөц

135.509. IFR-ийн нисгэгчийн туршлагад тавих шаардлага

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах шаардлага хангаагүй этгээдийг тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд IFR-ийн дагуу арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн даргаар томилохгүй байх үүрэгтэй:

- (1) нутаг дамнасан нислэгийн 150 цагийг багтаасан нисгэгчийн 750-аас доошгүй нислэгийн цагийн туршлагатай байх ба үүний 50-аас доошгүй цагийн нутаг дамнасан нислэгийг IFR нислэгийн төлөвлөгөөний дагуу гүйцэтгэсэн байх ёстой;
- (2) 50 цагийн бодит, эсхүл дуураймал хэрэглэлийн цагийн туршлагатай байх ба үүний 25 цагийг тухайн зорилгоор зөвшөөрөгдсөн нислэгийн симулятор дээр гүйцэтгэсэн байж болно;
- (3) шөнийн нислэгийн үйл ажиллагааны хувьд, 25 цагийн шөнийн нислэгийн туршлагатай байх.

135.511. Минимум нисэх баг

(а) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараахаас бусад тохиолдолд, тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд IFR-ийн дагуу нэг нисгэгчтэй, агаарын хөлгөөр арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхгүй байх үүрэгтэй:

- (1) тухайн агаарын хөлгийн нислэгийн зааварт тухайн агаарын хөлгөөр нэг нисгэгчтэй, IFR-ийн дагуу үйл ажиллагаа гүйцэтгэхийг зөвшөөрсөн байх;
- (2) тухайн агаарын хөлгийг тууш (roll) болон хөндлөн (pitch) тэнхлэгийн дагуу автоматаар чиглэл болон түвшин хадгалдаг, тухайн агаарын хөлгийн нислэг болон маневрыг хадгалахад агаарын хөлгийн удирдлагыг ажиллуулах чадвартай ажиллагаатай автопилот, эсхүл тогтворжуулах системээр тоногдсон байх;
- (3) агаарын хөлгийн даргын суудлаас ажиллуулах боломжтой чихэвчний микрофон болон удирдлагын жолоон дээр дамжуулах-хүлээн авах товчтой хэрэгслийг багтаасан чихэвчээр тоногдсон байх;

(4) хөлгийн дарга нь энэ Дүрмийн холбогдох шаардлагыг хангасан байх.

(b) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны аюулгүй байдал болон үйл ажиллагаатай холбоотой нисгэгчийн ажил үүргийг тухайн гэрчилгээ эзэмшигч бичгээр томилсон байх ба тухайн агаарын хөлгийг дараах төхөөрөмжөөр тоногдсон байхаас бусад тохиолдолд, 2 нисгэгчтэй агаарын хөлгөөр арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхгүй:

- (1) нислэгийн үндсэн, хөдөлгүүрийн хэрэглэлийн болон удирдлагын дэлгэцийг нисгэгч саадгүй харах боломжтой 2 нисгэгчийн суудал;
- (2) багийн гишүүний дотоод холбооны систем;
- (3) дараах аль нэг төхөөрөмж:
 - (i) бүрэн ажиллагаатай хос удирдлага; эсхүл
 - (ii) аль ч багийн гишүүний суудлаас удирдаж болдог хөндлөн (pitch), тууш (roll), босоо (yaw) тэнхлэгийн дагуух хөдөлгөөний болон хөдөлгүүрийн хүчний удирдлага.

I Бүлэг - Сургалт

135.551. Зорилго

Энэ Бүлэг нь нисэх багийн гишүүдийн сургалтын хөтөлбөрийг тогтоох, түүнийг хэрэгжүүлэх зохицуулалтын шаардлагыг тогтооно.

135.553. Ерөнхий зүйл

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь багийн гишүүн өөрийн томилогдсон ажил үүрэг гүйцэтгэхэд шаардлагатай сургалтад хамрагдсан бөгөөд ур чадвар эзэмшсэн болохыг бататгах сургалтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

(b) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь багийн гишүүн гэрчилгээ эзэмшигчийн ерөнхий зааварт агуулагдсан сургалтын хөтөлбөрийн дагуу сургалтад хамрагдсан болохыг бататгана.

(c) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь сургалтын хөтөлбөрийг тухайн гэрчилгээ эзэмшигч өөрөө хянадаг болохыг бататгана.

(d) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь:

- (1) сургалтын хөтөлбөрийн дагуу сургалт зохион байгуулж болно; эсхүл
- (2) ИНД-141-ийн гэрчилгээ нь эзэмшигчдээ тухайн сургалтыг зохион байгуулахыг зөвшөөрдөг бол ИНД-141-ийн дагуу олгосон нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигчтэй тухайн сургалтыг зохион байгуулах гэрээ байгуулж болно; эсхүл
- (3) Монгол Улсын гадна зохион байгуулдаг сургалтын хөтөлбөрийн хувьд, ИНД-141-д заасантай дүйцэх стандартыг хангасан байгууллагатай гэрээ байгуулж болно.

135.555. Сургалтын бүртгэл

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь түүний багийн гишүүний хамрагдсан шаардлагатай бүх сургалтын үнэн зөв бүртгэлийг хөтөлж, хадгална.

135.557. Багийн гишүүний танилцах сургалт

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд үйл ажиллагаандаа ашигладаг агаарын хөлөгт мэргэшээгүй ба багийн гишүүний үүрэг гүйцэтгэдэггүй бүх багийн гишүүнийг дараах хэлбэрээр зохион байгуулсан танилцах сургалтад амжилттай хамрагдсан болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) зохион байгуулалттай хэлбэрээр;
- (2) дараах сэдэвт хамаарах сургалтыг багтаасан сэдвийн задаргааны дагуу:
 - (i) төлөвлөсөн үйл ажиллагаанд зориулан суурилуулсан тусгай төхөөрөмжийг багтаасан ашиглах агаарын хөлгийн маяг;
 - (ii) төлөвлөсөн үйл ажиллагаанд тохирох нислэгийн зам болон аэродром;
 - (iii) багийн гишүүний томилгоо, ажил болон үүрэг хариуцлага;
 - (iv) нисэх багийн гишүүн ашиглахад бэлэн байдаг ослын төхөөрөмжийн байрлал болон үйл ажиллагаа;
 - (v) хүчилтөрөгчийн төхөөрөмжийн байрлал болон ашиглалт;
 - (vi) нүүлгэн шилжүүлэх гулсуур болон ослын гарцын олсыг багтаасан, бүх энгийн болон ослын гарцын байрлал болон ашиглалт;
 - (vii) гэрчилгээ эзэмшигчийн арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны бодлого болон журам.

(b) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах тохиолдолд сэдвийн задаргааг багийн гишүүнд зориулан өөрчилж болно, хэрэв:

- (1) тухайн өөрчлөлтийг багийн гишүүний сургалтын бүртгэлд бичиж тэмдэглэсэн бол;
- (2) гэрчилгээ эзэмшигч нь багийн гишүүний сургалтын бүртгэлд хийсэн өөрчлөлт болон өөрчлөлтийн шалтгааныг бататгасан бол.

135.559. Багийн гишүүний шилжих сургалт

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах тохиолдолд, тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд зөвшөөрсөн арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд нисэх багийн гишүүний үүрэг гүйцэтгэж байгаа, мэргэшсэн бүх багийн гишүүнийг шилжих сургалтад амжилттай хамрагдсан болохыг бататгана, хэрэв:

- (1) тухайн багийн гишүүн нь нэг агаарын хөлгийн маяг, эсхүл вариантаас өөр маяг, эсхүл вариантад шилжиж байгаа бол; эсхүл
- (2) тухайн нисэх онгоцны маяг, эсхүл вариантад нөлөөлөхөөр тухайн үйл ажиллагааны шинж чанарт өөрчлөлт орсон, эсхүл шинэ төхөөрөмж нэвтрүүлж ашигласан бол.

(b) Энэ зүйлийн (a)-д заасан сургалтын хөтөлбөрийн шилжих сургалт нь дараах сэдвийг хамарсан байна:

- (1) тухайн агаарын хөлгийн маяг, эсхүл вариантад хамааралтай бүх аюулгүй байдлын төхөөрөмж, ослын төхөөрөмж болон журмыг ашиглах;

- (2) ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн маяг, эсхүл вариантад ашиглаж эхэлсэн шинэ журам, эсхүл төхөөрөмж.

135.561. Багийн гишүүний давтан сургалт

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь, багийн гишүүний үүрэг гүйцэтгэдэг агаарын хөлөг, багийн гишүүний ажил үүрэг болон үйл ажиллагааны төрлийн хувьд, тухайн багийн гишүүн нь зохих ёсоор сургалтад хамрагдсан, ур чадвараа хадгалсан ба мэргэшсэн болохыг бататгана.

135.563. Зорчигч тээвэрлэж байгаа үед гүйцэтгэхийг зөвшөөрдөггүй маневр

(а) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд гүйцэтгэж байгаа арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд зорчигч тээвэрлэж байхдаа хэвийн бус, ердийн бус, эсхүл онцгой нөхцөлийн сургалтын маневрыг гүйцэтгэдэггүй болохыг бататгах үүрэгтэй.

(b) Энэ зүйлийн (а)-д заасан хэвийн бус, ердийн бус, эсхүл онцгой нөхцөлийн маневрт дараах шалтгаан нөхцөл багтах ба үүгээр хязгаарлагдахгүй:

- (1) хөдөлгүүрийн хүч алдалтыг дуурайлган үзүүлэх зорилгоор хөдөлгүүрийн хүчийг багасгасан, эсхүл зогсоосон хөдөлгүүрийн дуураймал татгалзал;
- (2) хөдөлгүүр тэгш хэмгүй ажиллах дуураймал нислэг;
- (3) зорчигч харж, эсхүл сонсож чадах гэрлэн болон дуут дохиог ажиллуулдаг агаарын хөлгийн системийн дуураймал татгалзал;
- (4) нислэгийн аюулгүй үйл ажиллагааг алдагдуулж чадах бусад системийн дуураймал татгалзал.

135.565. Нисэх багийн сургалтын хөтөлбөр

(а) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нисэх багийн гишүүний сургалтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

(b) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь, түүний нисэх багийн гишүүний сургалтын хөтөлбөрт танилцах, шилжих болон давтан сургалтын дараах шаардлагыг багтаасан болохыг бататгана:

- (1) төлөвлөсөн үйл ажиллагаанд зориулан суурилуулсан тусгай төхөөрөмжийг багтаасан ашиглах агаарын хөлгийн маяг;
- (2) төлөвлөсөн үйл ажиллагаанд тохирсон нислэгийн зам болон аэродром;
- (3) түүний үйл ажиллагаанд тохирсон гэрчилгээ эзэмшигчийн бодлого болон журам.

(c) Сургалтын хөтөлбөр нь агаарын хөлөг, эсхүл зөвшөөрөгдсөн нислэгийн симуляторын аль хамааралтайг ашиглан гүйцэтгэх газрын болон нислэгийн зааварчилгааг хамтад нь багтаасан байна.

(d) Сургалтыг ИНД-135.567-гийн шаардлага хангасан багш-нисгэгч зохион байгуулна.

(е) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нисэх багийн гишүүний мэргэшил бүрээр бүртгэлийг нямбай хөтлөх ба хамрагдсан нисгэгчид тэдний эзэмшсэн мэргэшлийг бичгээр мэдэгдэнэ.

135.567. Нисэх багийн гишүүний багшийн мэргэшил

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах шаардлагыг хангаагүй нисгэгчийг энэ Дүрэмд шаардсан нисэх багийн гишүүний сургалтын хөтөлбөрт заасан сургагч-нисгэгчийн үүрэг гүйцэтгэхээр томилохгүй байх үүрэгтэй:

- (1) арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа маягийн нисэх онгоцны даргын үүрэг гүйцэтгэхээр мэргэшсэн байх;
- (2) ИНД-61-д заасан А, В, эсхүл D-Категорийн багш-нисгэгчийн зэрэглэл эзэмшдэг байх;
- (3) өгөх нислэгийн зааварчилгаатай холбоотой танилцах болон давтан сургалтын шаардлагыг хангасан байх.

Ж Бүлэг. Багийн гишүүдийн ур чадварт тавих шаардлага

135.601. Зорилго

Энэ Бүлэг нь нисэх багийн гишүүд болон багийн гишүүдийн нислэгийн үйл ажиллагааны ур чадварын үнэлгээний зохицуулалтын шаардлагыг тогтооно.

135.603. Ерөнхий зүйл

(а) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа нисэх онгоцонд багийн гишүүний үүрэг гүйцэтгэхээр томилогдсон этгээд томилогдсон багийн гишүүний ажил үүргээ гүйцэтгэх ур чадвартай болохыг бататгах зорилгоор энэ Бүлгийн дагуу багийн гишүүний ур чадварын үнэлгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

(b) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь:

- (1) тухайн гэрчилгээний эрхийн хүрээнд энэ зүйлийн (а)-д шаардсан багийн гишүүний ур чадварын үнэлгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж болно; эсхүл
- (2) хэрэв ИНД-141-ийн гэрчилгээ нь ур чадварын үнэлгээ хийхийг гэрчилгээ эзэмшигчид зөвшөөрдөг бол ИНД-141-ийн дагуу олгосон нисэхийн сургалтын байгууллагын гэрчилгээ эзэмшигчтэй энэ зүйлийн (а)-д шаардсан нисэх багийн гишүүний ур чадварын үнэлгээний хөтөлбөрийн дагуу ур чадварын үнэлгээ хийх гэрээ байгуулж болно; эсхүл
- (3) Монгол улсын гадна хийдэг ур чадварын үнэлгээний хувьд, ИНД-141-д заасантай дүйцэх стандартыг хангасан байгууллагатай энэ зүйлийн (а)-д шаардсан багийн гишүүний ур чадварын үнэлгээний хөтөлбөрт заасан холбогдох шаардлагын дагуу үнэлгээ хийх гэрээ байгуулж болно.

135.605. Шалгагч-нисгэгчийн мэргэшил

(а) Энэ зүйлийн (b)-д зааснаас бусад тохиолдолд, АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь энэ Дүрмийн дагуу хэрэгжүүлдэг нислэгийн үйл ажиллагааны ур чадварын үнэлгээний хөтөлбөрт шалгагч-нисгэгчийн үүрэг гүйцэтгэж байгаа этгээдийг дараах шаардлага хангасан болохыг бататгана:

- (1) тухайн нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхэд ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн маягийн зэрэглэлтэй байх;
- (2) гэрчилгээ эзэмшигчийн эрхэлж байгаа нислэгийн үйл ажиллагааны төрлийн мэдлэгтэй байх;
- (3) зохих хүчинтэй шалгагч-нисгэгчийн зэрэглэлтэй байх;
- (4) хийх шалгалттай холбоотой танилцах болон давтан сургалтын шаардлагыг хангасан байх.

(b) Энэ зүйлийн (a)-д заасан нислэгийн үйл ажиллагааны ур чадварын үнэлгээг нислэгийн симулятор дээр хийж байгаа бол шалгагч-нисгэгчийн үүрэг гүйцэтгэж байгаа этгээд нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) энэ Дүрэм хамаарах үйл ажиллагааны төрөлд хөлгийн даргаар ур чадварын шалгалтыг амжилттай өгсөн байх;
- (2) тохирох шалгагч-нисгэгчийн зэрэглэлтэй байх;
- (3) тухайн шалгалттай хамааралтай танилцах болон давтан сургалтын шаардлагыг хангасан байх.

135.607. Нисэх багийн гишүүдийн ур чадварын үнэлгээ

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах шаардлагыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) **хөлгийн даргын үүрэг гүйцэтгэж байгаа нисгэгч** нь өмнө үргэлжилсэн 12 сарын дотор, шалгагч-нисгэгчийн зохион байгуулсан чиглэлийн нислэгийн шалгалт болон аэродромын ур чадварын шалгалтыг амжилттай өгсөн байх ба шалгалт нь:
 - (i) нэг нислэгийн замын сегментийн дээгүүр хийх газрын бэлтгэл журмын шалгалт болон нислэг үйлдэхээр сонгосон аэродромд 1, эсхүл түүнээс олон буулт үйлдэх нислэгийн шалгалтаас бүрддэг байх;
 - (ii) энэ Дүрэмд хамаарах арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд хөлгийн даргын үүрэг болон хариуцлагыг амжилттай гүйцэтгэж чадах нисгэгчийг тогтоодог байх;
- (2) **VFR үйл ажиллагаа эрхэлдэг нисгэгч** нь өмнө үргэлжилсэн 12 сарын дотор, шалгагч-нисгэгчийн зохион байгуулсан ба онцгой нөхцөлийн журмыг багтаасан журмуудыг хамарсан, тухайн нисгэгч үйл ажиллагаандаа ихэвчлэн ашигладаг агаарын хөлгийн маягаар тухайн нисгэгчийн нисэх ур чадварын үнэлгээг амжилттай хийлгэсэн байх;
- (3) **IFR-ийн дагуу үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн нисэх багийн гишүүний үүрэг гүйцэтгэж байгаа нисгэгч** нь өмнө үргэлжилсэн 6 сарын дотор, шалгагч-нисгэгчийн зохион байгуулсан дараах ур чадварын үнэлгээг амжилттай хийлгэсэн байх ба ур чадварын үнэлгээ нь:

- (i) гэрчилгээ эзэмшигч тухайн нисгэгчийг томилсон үйл ажиллагааны төрөл болон агаарын хөлөгт суурилуулсан төхөөрөмжтэй холбоотой онцгой нөхцөлийн журмыг багтаасан журмуудыг хамардаг байх;
 - (ii) агаарын хөлөг нь шаардлагатай нисгэгчийн суудлаас гадна, 9, эсхүл түүнээс цөөн зорчигчийн суудлын конфигурацитай байхаас бусад тохиолдолд, шалгалтыг тухайн нисгэгч үйл ажиллагаандаа ашигладаг агаарын хөлгийн маяг бүрээр агаарын хөлгийн 1 маягаар 6 сар тутамд ээлжлэн гүйцэтгэдэг байх;
- (4) **нисгэгч** нь өмнө үргэлжилсэн 12 сарын дотор, дараах онолын бичгэн, эсхүл аман шалгалтыг амжилттай өгсөн байх:
- (i) холбогдох иргэний нисэхийн дүрэм, гэрчилгээ эзэмшигчийн Үйл ажиллагааны тодорхойлолт болон Ерөнхий заавар;
 - (ii) тухайн нисгэгчийн ихэвчлэн нисдэг агаарын хөлгийн маягийн хувьд, тухайн агаарын хөлгийн систем, үзүүлэлт, үйл ажиллагааны журам болон нислэгийн зааврын агуулга;
 - (iii) навигаци, НХҮ болон цаг уур;
 - (iv) тухайн нисгэгчийн ихэвчлэн гүйцэтгэдэг үйл ажиллагааны төрөлд хамаарах тусгай нислэгийн үйл ажиллагаа;
 - (v) шинэ төхөөрөмж, журам болон арга барил;
 - (vi) тухайн нисгэгчийн ихэвчлэн нисдэг маягийн агаарын хөлөгт суурилуулсан ослын төхөөрөмжийн байрлал болон үйл ажиллагаа;
- (5) энэ хэсгийн (1), (2), (3) болон (4)-д заасан ур чадварын шалгалтыг дараах байдлаар зохион байгуулдаг шалгагч-нисгэгч нь:
- (i) тухайн нисгэгч амжилттай өгсөн шалгалт, эсхүл тестийн сургалтын бүртгэлийг болон шалгалт, эсхүл тестийн дүнг баталгаажуулдаг байх;
 - (ii) хэрэв тухайн шалгалт, эсхүл тестийг амжилттай өгсөн бол, ИНД 61.29(а)(3)-ын дагуу шалгалт, эсхүл тестийг амжилттай өгснийг тухайн нисгэгчийн нислэгийн дэвтэрт баталгаажуулдаг байх.
- (6) нисэх багийн ур чадварын шалгалтыг агаарын хөлөг, эсхүл тухайн зорилгоор зөвшөөрөгдсөн нислэгийн симулятор дээр хийдэг байх.

135.609. Нөөц

135.611. [Хүчингүй]

135.613. Ур чадварын болон шалгалтын бүртгэл

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь ИНД-119.67-гийн дагуу тогтоосон журмын дагуу түүний багийн гишүүний өгсөн бүх ур чадварын үнэлгээ, чиглэлийн нислэгийн шалгалт болон тестийн үнэн зөв бүртгэлийг хөтөлж, хадгалах үүрэгтэй.

К Бүлэг - Нисэх багийн ажил, амралтын цагийн зохицуулалт

135.801. Зорилго

Энэ Бүлэг нь арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд оролцож байгаа агаарын хөлгийн нисэх багийн гишүүдийн алжаал ядаргааг багасгах зорилгоор нислэгийн цагийн хязгаарлалт болон бусад шаардлагыг тогтооно.

135.803. Үйл ажиллагаа эрхлэгчийн үүрэг хариуцлага

(а) Агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгч нь дараахаас бусад тохиолдолд, агаарын хөлгөөр арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхгүй, эсхүл гүйцэтгэхийг зөвшөөрөхгүй байх үүрэгтэй:

- (1) агаарын хөлгийн нисэх багийн гишүүнээр нисэж байгаа этгээдийн нислэгийн болон ажил үүргийн цагийн зохицуулалтын хуваарийг тогтоосон байх;
- (2) тухайн хуваарьт үйл ажиллагаа эрхлэгчийн үйл ажиллагааны төрөлд тохирсон дараах хүчин зүйлийг заасан байх:
 - (i) нислэгийн өмнөх амралтын хугацаа;
 - (ii) тухайн орчинд дасан зохицох;
 - (iii) цагийн бүс;
 - (iv) шөнийн үйл ажиллагаа;
 - (v) нислэгийн үе шатны максимум тоо;
 - (vi) ганц нисгэгчтэй үйл ажиллагаа;
 - (vii) хоёр нисгэгчтэй үйл ажиллагаа;
 - (viii) хоёр нисгэгч дээр нэмэгдэх нэмэлт нисэх багийн гишүүн;
 - (ix) нисэх багийн гишүүний мэргэшил;
 - (x) хамтатгасан ажил үүрэг;
 - (xi) нислэгийн үүрэг гүйцэтгэхийн өмнө, эсхүл дараа зорчигчоор аялах (dead-head transportaion);
 - (xii) нөөцөд, эсхүл хүлээлгэд бэлэн байх хугацаа;
 - (xiii) нислэгийн үүрэг гүйцэтгэх хугацаа (flight duty period);
 - (xiv) нислэгийн үед амрах (in-flight relief);
 - (xv) үйл ажиллагааны төрөл;
 - (xvi) нийт үүрэг гүйцэтгэх цаг;
 - (xvii) нийт нислэгийн цаг;
 - (xviii) нислэгийн цагийн хязгаарлалт, эсхүл нислэгийн үүрэг гүйцэтгэх хугацааны хязгаарлалт, эсхүл аль алийг нь тусгай шийдвэрээр нэмэгдүүлэх;
 - (xix) биоритм (Circadian Rhythm);
 - (xx) амралтын өдөр;
 - (xxi) бүртгэл хөтлөлт;
- (3) тусгай зориулалтын нисэхийн үйл ажиллагааны хуваарь нь дараах шаардлагыг хангасан байх:
 - (i) нисэх баг нь дараалсан 30 хоногт 160 цагаас дээш хэтрүүлэн нисэхгүй байх үүрэгтэй;

- (ii) нисэх баг нь аливаа 14 хоногийн хугацаанд 2-оос доошгүй өдөр амарсан байх үүрэгтэй;
- (iii) нисэх баг нь аливаа 30 хоногийн хугацаанд дараалсан 2-оос доошгүй өдөр амарсан байх үүрэгтэй.

(4) тухайн хуваарь нь Даргын хүлээн зөвшөөрөхүйц байх.

(b) Арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгч нь хэрэв аливаа этгээд нислэгийн үед агаарын хөлөг, эсхүл түүний бүхээгт байгаа хүмүүсийн аюулгүй байдалд аюул учруулж болохоор алжааж ядарсан, эсхүл тухайн гүйцэтгэх нислэгийн нөхцөл байдлаас шалтгаалан ядарч болохыг мэдэж байгаа, эсхүл ядарна гэж үзэх шалтгаан байгаа бол тухайн этгээдийг агаарын хөлөгт нисэх багийн гишүүнээр томилдоггүй, эсхүл нисэхийг зөвшөөрдөггүй байх үүрэгтэй.

(c) Арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгч нь дараах үүрэгтэй:

- (1) нисэх багийн гишүүний нислэгийн цаг болон үүрэг гүйцэтгэх цагийн үнэн зөв бүртгэлийг хадгалах;
- (2) энэ зүйлийн (c)(1)-д шаардсан нислэгийн цаг болон үүрэг гүйцэтгэх цагийн бүртгэлийг тухайн бүртгэл хийсэн өдрөөс хойш 12 сарын хугацаанд хадгалах.

135.805. Нисэх багийн гишүүний үүрэг хариуцлага

(a) Хэрэв тухайн этгээд агаарын хөлөг, эсхүл түүний бүхээгт байгаа хүмүүсийн аюулгүй байдалд аюултай байж болохоор ядарсан, эсхүл тухайн гүйцэтгэх нислэгийн нөхцөлөөс шалтгаалан ядарна гэдгээ мэдэж байгаа, эсхүл ийм сэжиг байгаа бол, тухайн этгээд нь арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн нисэх багийн гишүүний үүрэг гүйцэтгэхгүй байх үүрэгтэй.

(b) Арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаан дээр нэмж нисэх болон ажил үүрэг гүйцэтгэх нь нисэх багийн гишүүнд хамаарах 135.803(a)(1)-д шаардсан хуваарьт заасан нислэгийн болон ажил үүргийн цагийн хязгаарлалтаас хэтрэх бол, тухайн нисэх багийн гишүүн нь агаарын тээвэрлэгчид үндсэн ажилтнаар, эсхүл гэрээгээр ажиллаж байхдаа бусад хөлс, эсхүл шан урамшуулалтай нислэгт үүрэг гүйцэтгэхгүй байх үүрэгтэй.

(c) Аливаа этгээд 135.803(a)(1)-ээр шаардсан, түүнд хамаарах хуваарьт заасан хязгаарлалт хэтрээгүй болохыг бататгаснаас бусад тохиолдолд, тухайн этгээд нь арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа агаарын хөлгийн нисэх багийн гишүүний үүрэг гүйцэтгэхгүй байх үүрэгтэй.

(d) Энэ зүйлийн (c)-г үл харгалзан, хэрэв тухайн нислэгийг аливаа этгээдийн эрүүл мэнд, эсхүл аюулгүй байдлын ашиг сонирхлыг хамгаалах зорилгоор үйлдэх шаардлагатай бол нислэгийн болон ажил үүргийн цагийн хуваарийн хязгаарлалт хамаарахгүй. Энэ тохиолдолд, нисэх багийн гишүүнд хамаарах нислэгийн цагийн хуваарийн хязгаарлалтыг хэтрүүлэх нь тухайн нислэгийн аюулгүй байдалд аюул учруулахгүй байхыг тухайн хөлгийн дарга хариуцна.

L Бүлэг - Заавар, бүртгэлийн дэвтэр болон бүртгэл

135.851. Зорилго

Энэ Бүлэг нь арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхэд шаардлагатай заавар, нислэгийн дэвтэр болон бүртгэлийг ашиглах, хадгалах зохицуулалтын шаардлагыг тогтооно.

135.853. Үйл ажиллагааны мэдээлэл

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нислэгийн өмнөх төлөвлөлтийн болон нислэгийн үед, багийн гишүүдийн ажил үүрэгтэй холбоотой гэрчилгээ эзэмшигчийн Ерөнхий зааврын хэсэг хүчинтэй ба нисэх багийн гишүүд түүнийг ашиглах боломжтой болохыг бататгана.

135.855. Бүхээгт авч явах баримт бичиг

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь арилжааны нислэгийн үйл ажиллагаанд хамааралтай бол дараах баримт бичгийг авч явдаг болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) нислэгийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний дэлгэрэнгүй;
- (2) тухайн нислэгийн үйл ажиллагаанд хамаарах NOTAM болон нисэхийн мэдээллийн үйлчилгээний зааварчилгааны баримт бичиг;
- (3) тухайн нислэгийн үйл ажиллагаатай холбоотой цаг уурын мэдээ;
- (4) ачааллын манифестийн хуулбар;
- (5) аюултай барааны мэдэгдэл;
- (6) холбогдох нислэгийн зургийн хуулбар.

135.857. Нислэгийн бүртгэлийн дэвтэр

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь агаарын хөлгийн хувьд, тухайн өдөр тутмын нислэгийн дэлгэрэнгүй мэдээллийг буцааж сэргээх боломжтой байх хэлбэрээр өөр баримт бичигт бүртгэдэг байхаас бусад тохиолдолд, нислэгийн бүртгэлийн дэвтэрийг нямбай хөтөлж, хадгалдаг байх үүрэгтэй.

(b) Нислэгийн бүртгэлийн дэвтэр нь нислэг бүрийн дараах дэлгэрэнгүй мэдээллийг багтаасан байх ёстой:

- (1) нислэг үйлдсэн огноо;
- (2) үйл ажиллагаа эрхлэгчийн нэр;
- (3) хөлгийн даргын нэр;
- (4) агаарын хөлгийн бүртгэлийн дугаар;
- (5) нийт нислэгийн цаг;
- (6) зорчигчийн тоо;
- (7) арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны төрөл;
- (8) нисэн гарах болон нисэн хүрэх аэродромын нэр, эсхүл код;
- (9) нислэгийн дугаар, эсхүл тооцоот нисэн гарах цаг;

- (10) агаарын хөлгийн хоосон жин, салгаж болох төхөөрөмжийн жин, зарцуулах материалын жин болон нисэх багийн жингийн нийлбэр;
- (11) дараах нийт жин:
 - (i) зорчигч;
 - (ii) бараа;
 - (iii) тээш;
- (12) хэрэглэх боломжит түлшний нийт жин;
- (13) хөөрөлтийн жин;
- (14) хүндийн төв нь заасан хязгаарлалтад байгааг нотлох баримт;
- (15) тухайн үйл ажиллагааны түлшгүй жин, хөөрөлтийн жин болон буултын жинг багтаасан үйл ажиллагаанд зөвшөөрөгдөх максимум жин;
- (16) 135.303(f)-ийн дагуу илүү бодит жинг ашигласан бол, тухайн тохиолдлыг хавсаргах:

(c) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь арилжааны нислэгийн үйл ажиллагааны өмнө, 135.305(b)-д шаардсан үнэлгээг тухайн агаарын хөлгийн жин ба төвлөрөлтөд хийх боломжийг нисгэгчид олгох хэлбэрээр энэ зүйлийн (b)(11) - (b)(15)-д шаардсан мэдээллийг хөлгийн даргад цаг хугацаанд нь хүргүүлдэг болохыг бататгах үүрэгтэй.

135.859. Хадгалах хугацаа

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах мэдээллийг бүртгэсэн өдрөөс хойш 12 сарын хугацаанд хадгалдаг болохыг бататгана:

- (1) үйл ажиллагааны бүртгэл;
- (2) ачааллын манифест;
- (3) аюултай барааны мэдэгдэл.

(b) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нисэх багийн гишүүдийн нислэгийн болон үүрэг гүйцэтгэх цагийн бүртгэлийг тухайн бүртгэл хийгдсэн өдрөөс хойш 12 сарын хугацаанд хадгалдаг болохыг бататгах үүрэгтэй.

(c) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь багийн гишүүний сургалт, шалгалт болон мэргэшлийн бүртгэлийг, тухайн багийн гишүүн гэрчилгээ эзэмшигчийн ажилтан байхаа больсноос хойш 12 сар хүртэл хугацаанд хадгалдаг болохыг бататгах үүрэгтэй.

(d) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь нислэгийн бүртгэлийн дэвтэрийг нислэг үйлдсэн өдрөөс хойш 12 сараас доошгүй хугацаанд хадгалдаг болохыг бататгах үүрэгтэй.

Хавсралт А - Нөөц

Хавсралт В - Хэрэглэл болон төхөөрөмжийн НТЧ-ын загварын стандарт

В.1. Нөөц

В.2. Нөөц

В.3. Бүхээгийн дуу чимээ бичигч (CVR)

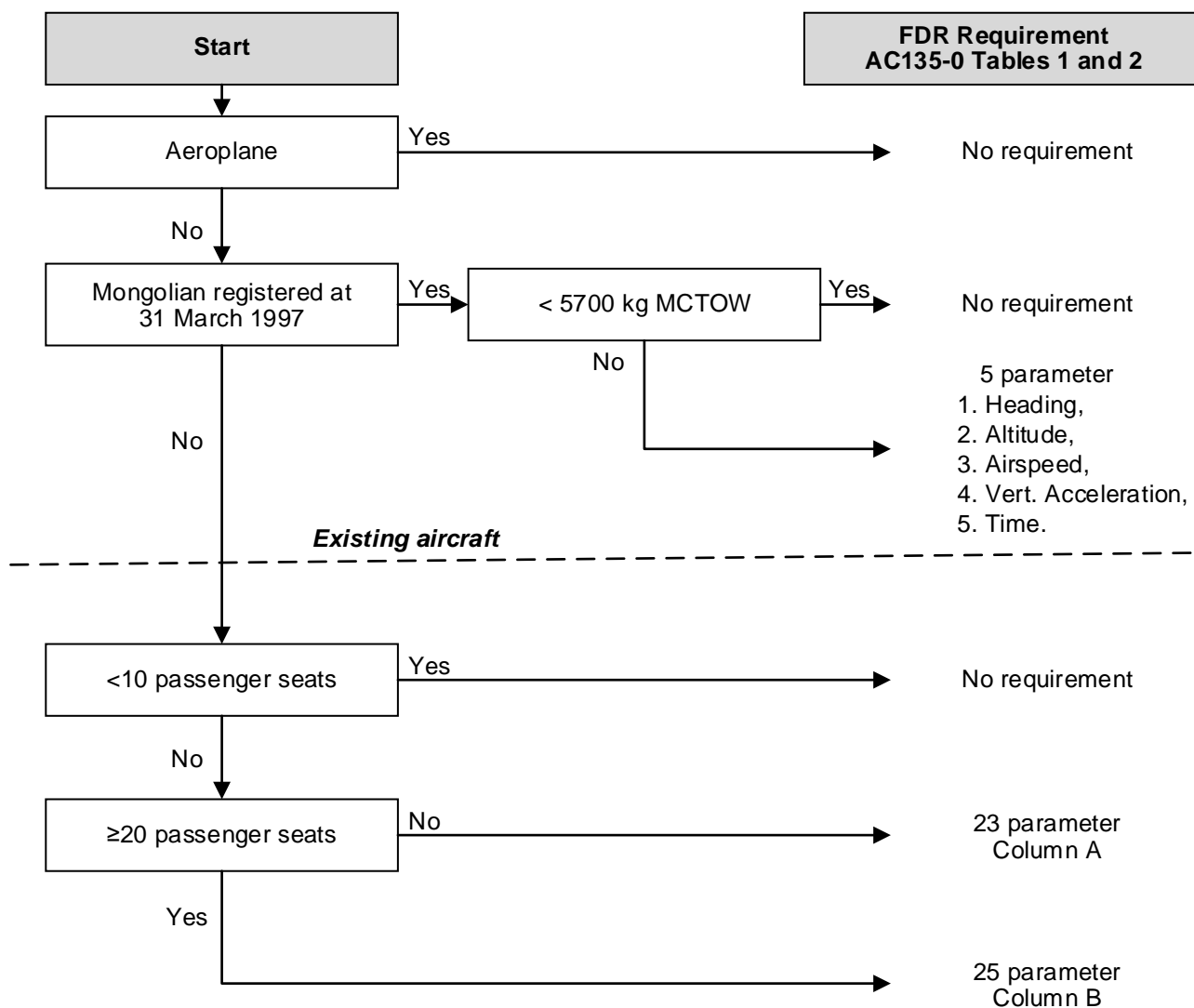
CVR нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) TSO C84 серийн, эсхүл TSO C123 серийн;
- (2) TSO C121 серийн шаардлага хангасан, усан дор байрлал тогтоох хэрэгслээр тоногдсон байх;
- (3) бичлэгийг арилгаж эхлэхийн өмнө, 30 минутын хугацаанд тасралтгүй бичлэг хийх минимум багтаамжтай байх.

В.4. Нислэгийн өгөгдөл бичигч (FDR)

FDR нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- (1) TSO C124 серийн;
- (2) TSO C121 серийн шаардлага хангасан, усан дор байрлал тогтоох хэрэгслээр тоногдсон байх;
- (3) тоон хэлбэрээр 8 цагийн өгөгдлийг бичих ба хадгалах чадвартай байх бөгөөд салгаж болдоггүй төрөл байх;
- (4) MEL-д зааснаас бусад тохиолдолд, дараах шаардлагын дагуу үзүүлэлтийг бичдэг байх:
 - (i) Хавсралт В-гийн Зураг 1-д заасан FDR-ийн шийдвэр гаргах бүдүүвч;
 - (ii) Зөвлөмжийн цуврал AC135-0-ийн FDR-ийн үзүүлэлтийн шаардлага (FDR Parameter Requirements) болон FDR-ийн үзүүлэлтийн тодорхойлолт (FDR Parameter Specifications).

Зураг 1. FDR-ийн шийдвэр гаргах бүдүүвч

Тэмдэглэл: ИНД-135-ын FDR үзүүлэлтийн шаардлага болон FDR үзүүлэлтийн тодорхойлолтыг Зөвлөмжийн цуврал 135-0-ээс (FDR Parameter Requirements and FDR parameter specifications) үзнэ үү.

Хавсралт С - Хөөрч, буух зурвас

Энэ Хавсралт нь ИНД 135.77-д хамаарна.

С.1. ХБЗ-ны минимум өргөн

ХБЗ-ны минимум өргөнийг тодорхойлохын тулд Хүснэгт 1-ийг ашиглан, тухайн нисэх онгоцны маягаас шалтгаалан аэродромын хяналтын кодыг (ARC) тодорхойлох шаардлагатай. Тухайн код нь нисэх онгоцны хүчин чадал, үзүүлэлт болон хэмжээтэй холбоотой 2 элементээс бүрдэнэ. Код элемент 1 нь нисэх онгоцны хяналтын талбайн уртаар (ARFL) тодорхойлдог дугаар байх ба код элемент 2 нь нисэх онгоцны далавчны урт болон гадна үндсэн дугуй хоорондын зайгаар тодорхойлдог үсэг байна.

С.1.1. Хүснэгт 1-ийг ашиглан аэродромын хяналтын кодыг (ARC) тодорхойлох

(а) **Нэгд:** Үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа нисэх онгоцны ARFL-ийг тодорхойлох. ARFL нь тухайн нисэх онгоцны нислэгийн заавраас авсан, MCTOW-тэй, далайн түвшинд, стандарт атмосферийн нөхцөлд, тогтуун агаарт, тэг налуутай ХБЗ-аас хөөрөлт үйлдэхэд шаардлагатай минимум зурвасны урт.

(b) **Хоёрт:** ARFL ашиглан Элемент 1-ийн кодын дугаарыг тодорхойлох.

(c) **Гуравт:** Нисэх онгоцны далавчны урт болон гадна үндсэн дугуй хоорондын зайн хэмжээтэй хамааралтайгаар элемент 2-ын үсгэн кодыг тодорхойлох. Элемент 2-ын үсгэн код нь далавчны урт, эсхүл гадна үндсэн дугуй хоорондын зайд тохирох үсгэн кодын аль их хэрэгцээтэй үсгэн код байна. Жишээ нь, хэрэв нисэх онгоцны далавчны уртад С үсгэн код тохирох ба нисэх онгоцны гадна үндсэн дугуй хоорондын зайд D үсгэн код тохирч байгаа бол тухайн нисэх онгоцны маягт D үсгэн кодыг сонгодог байх.

Хүснэгт 1. Аэродромын хяналтын код (ARC)

Код элемент 1		Код элемент 2		
Кодын дугаар	ARFL	Үсгэн код	Далавчны урт	Үндсэн гадна дугуйн хоорондын зай
1	800 м хүртэл	A	15 м хүртэл	4.5 м хүртэл
2	800-1200 м хүртэл	B	15-24 м хүртэл	4.5-6 м хүртэл
3	1200-1800 м хүртэл	C	24-36 м хүртэл	6-9 м хүртэл
4	1800 м-ээс их	D	36-52 м хүртэл	9-14 м хүртэл
		E	52-65 м хүртэл	9-14 м хүртэл

С.1.2. Хүснэгт 2-ыг ашиглан ХБЗ-ны минимум өргөнийг тодорхойлох

Тухайн нисэх онгоцны аэродромын хяналтын кодыг (ARC) ашиглан, ХБЗ-ны өргөнийг тодорхойлохдоо тохирох кодын дугаар оруулаад, тохирох үсгэн кодтой хамааралтайгаар тогтоодог байх. Жишээ нь хэрэв тухайн нисэх онгоцны аэродромын хяналтын код (ARC) нь 2C бол шаардлагатай ХБЗ-ны өргөн нь 30 м байна.

Хүснэгт 2. ХБЗ-ны өргөн

Кодын дугаар	Үсгэн код				
	A	B	C	D	E
1	18 м	18 м	23 м	-	-
2	23 м	23 м	30 м	-	-
3	30 м	30 м	30 м	45 м	-
4	-	-	45 м	45 м	45 м

Хавсралт D - ХБЗ-ны буултын зайн үнэлгээ

D.1. Хуурай ХБЗ-ны зөвшөөрөгдсөн буултын зайн үнэлгээ

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь ХБЗ хуурай байх тохиолдолд, 135.233(b)(2)-ын дагуу буултын зайг тооцоолохдоо дараах журмыг ашиглах үүрэгтэй:

(a) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь ашиглаж байгаа нисэх онгоц бүрийн хувьд, буулт үйлдэх тооцоот цагийн буултын жинг нь ХБЗ-ны босгоос дээш 15 м-ийн (50 ft) өндрөөс LDA-гийн 70%-д бүрэн зогсолттой буулт үйлдэх боломж олгодог болохыг бататгах үүрэгтэй:

(b) Энэ зүйлийн (a)-ийн дагуу буултын жинг тооцоолохдоо, АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь дараах хүчин зүйлийг тооцож үзнэ:

- (1) аэродромын өндөрлөг;
- (2) тухайн аэродромын орчны агаарын хэм;
- (3) тухайн ХБЗ-ны гадаргуугийн төрөл болон ХБЗ-ны гадаргуугийн нөхцөл;
- (4) буулт үйлдэх чиглэл дэх ХБЗ-ны налуу;
- (5) мэдээнд өгөгдсөн урдаас чиглэсэн салхины бүрдэл хэсэг 50%-иас ихгүй, эсхүл араас чиглэсэн салхины бүрдэл хэсэг 150%-иас багагүй байх.

(c) АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь энэ зүйлийн (a) болон (b)-д заасны дагуу буулт үйлдэх нисэх онгоцны хувьд, дараах хүчин зүйлийг тооцож үзсэнээр тухайн нисэх онгоц хамгийн тохиромжтой ХБЗ-д буулт үйлдэнэ гэж үзэх үүрэгтэй:

- (1) цаг уурын урьдчилсан мэдээний нөхцөл;
- (2) хүрээлсэн газрын бартаа;
- (3) ойртолт болон буултын туслах хэрэгсэл;
- (4) ойртолтоос 2-т гарах нислэгийн замын дагуух саад.

(d) Нисэн очих аэродромын хувьд, хэрэв АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь энэ зүйлийн (c)-г хангах боломжгүй бол, энэ зүйлийн (a), (b) болон (c)-гийн шаардлага хангасан бэлтгэл аэродромыг сонгосон тохиолдолд, тухайн гэрчилгээ эзэмшигч нь нисэх онгоцыг нислэгт гаргаж болно.

D.2. Нойтон, эсхүл тунадастай ХБЗ-ны зөвшөөрөгдсөн буултын зайн үнэлгээ

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь ХБЗ нойтон, эсхүл тунадастай нөхцөлд, буултын зайг тооцоолохдоо 135.233(b)(2)-т заасан журмыг ашиглах үүрэгтэй.

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь үйл ажиллагаандаа ашиглаж байгаа нисэх онгоцны хувьд, цаг агаарын урьдчилсан, эсхүл бодит мэдээ, эсхүл хамтатгасан мэдээнд тухайн нисэх онгоцны нисэн хүрэх тооцоот цагт ХБЗ нойтон, эсхүл тунадастай байж болохыг харуулж байгаа тохиолдолд, LDA нь энэ зүйлийн D.1-д шаардсан буултын зайны 115%-иас багагүй байхыг бататгана.

D.3. TALPA журам

АТ-ийн гэрчилгээ эзэмшигч нь 135.233(b)(2)-ын дагуу ХБЗ-ны буултын зайг тооцоолоход хэрэглэдэг дараах нөөц журмыг авч явах үүрэгтэй:

- (1) үйлдвэрлэгчийн зөвлөмжийн дагуу нислэгийн үед нисэх багийн гишүүн буултын үзүүлэлтийг тооцоолох боломж олгодог, тухайн нисэх онгоц үйлдвэрлэгчийн хангасан TALPA техникийн өгөгдлийг ашиглах;
- (2) ХБЗ-ны гадаргуугийн нөхцөл болон гадна орчны цаг агаарыг багтаасан, гэхдээ үүгээр хязгаарлагдахгүй тохирох аэродромын бусад өгөгдлийг ашиглах.

--oOo--